

**Sprawozdanie z realizacji
Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
dla Miasta Wałbrzycha
w 2023 roku**

Wałbrzych, marzec 2024 r.

Głównym celem Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych oraz używania substancji psychoaktywnych, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Wałbrzycha.

Osiągnięcie założonego w programie celu było możliwe dzięki zaplanowanym zintegrowanym działaniom, które zostały realizowane przez instytucje zobligowane do rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w Gminie Wałbrzych. Działania, o których mowa, szeroko zostały omówione w niniejszym sprawozdaniu, a kierowane były do wszystkich mieszkańców Wałbrzycha w postaci profilaktyki uniwersalnej, poprzez szeroko rozumianą działalność informacyjno – edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, w szczególności do dzieci i młodzieży oraz profilaktyki selektywnej dedykowanej osobom i rodzinom mierzącym się z problemem uzależnień i przemocy. Zaprojektowane działania dostosowane były do grupy oraz wieku odbiorców, ich kompetencji społecznych, poziomu wiedzy i świadomości problemów a także zaangażowania, motywacji i predyspozycji. Prowadzono pogadanki, warsztaty, konsultacje, szkolenia, wykłady, spotkania w różnych dzielnicach miasta. Rozpowszechniano materiały w formie papierowej, elektronicznej i na nośnikach informacji publicznej typu citylight. Wsparciem objęte były wszystkie grupy wiekowe – od dzieci po seniorów. Realizacja zadań założonych w Programie dostosowana była do lokalnej polityki miasta i możliwa była do zrealizowana dzięki zasobom wykwalifikowanej kadry specjalistycznej.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wałbrzycha na lata 2022-2025 przyjęty uchwałą Nr XLVI/528/22 z dnia 24 marca 2022 roku zakłada realizację w/w aspektów, które zostaną omówione w niniejszym sprawozdaniu. Obowiązek złożenia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu wynika z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

W myśl art.4¹ ust. 2 b raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji należy przedłożyć radzie gminy do dnia 30 czerwca następującego po roku, którego dotyczy raport. Realizacja zadań Gminnego Programu Profilaktyki stanowi istotną część prowadzenia polityki społecznej w społeczności lokalnej.

Źródłem finansowania działań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki własne w ramach budżetu gminy oraz pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Podział środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań Programu jest corocznie zabezpieczany w budżecie gminy, które gromadzone są w dziale 851- ochrona zdrowia.

W okresie sprawozdawczym Dział Profilaktyki realizował poradnictwo z zakresu pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom w Centrum Aktywności Lokalnej (siedzibie działu), przy ul. A. Mickiewicza 26, w którym zatrudnionych było 7 osób – kierownik działu, dwóch psychologów, dwóch terapeutów uzależnień i dwóch pedagogów.

Poniższa tabela obrazuje liczbę osób korzystających ze wsparcia specjalistów Działu Profilaktyki oraz liczbę udzielonych w latach 2020-2023 porad.

Rok	Liczba osób	Liczba udzielonych porad
2020	544	1554
2021	682	1769
2022	783	1802
2023	876	2419

Analizując powyższą tabelę widoczny jest znaczący wzrost liczby przyjętych w 2023 roku klientów oraz udzielonych im porad zarówno w liczbie ogólnej, jak i w poszczególnych problemach. Wynika to przede wszystkim ze wzmożonego zapotrzebowania na wsparcie specjalistyczne z uwagi na trudną sytuację materialno – bytową w kraju (inflacja), wojnę na Ukrainie, wzrost zachorowań na choroby przewlekłe, pokłosie pandemii w postaci zaburzeń zachowania u dzieci i bezradność opiekuńczo – wychowawcza u rodziców. Duże znaczenie ma także dobra i zakrojona na szeroką skalę promocja Działu Profilaktyki oraz funkcjonowanie tzw. poczty pantoflowej, za pomocą której usatysfakcjonowani klienci polecają nasze wsparcie swoim znajomym i rodzinie. Dział Profilaktyki z jednej strony jest postrzegany jako integralna część Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, z drugiej zaś to miejsce przyjazne i otwarte dla osób, które niekonicznie muszą znajdować się w trudnej sytuacji finansowej, aby z tej pomocy skorzystać.

**Poniższa tabela przedstawia obraz problemów z podziałem na udzielone porady
w latach 2020-2023.**

Lp	Problem	Liczba osób 2023	Liczba porad 2023	Liczba osób 2022	Liczba porad 2022	Liczba osób 2021	Liczba porad 2021	Liczba osób 2020	Liczba porad 2020
1	alkoholowy	188	472	164	403	152	421	104	338
2	narkotykowy	26	36	29	57	35	65	21	54
3	behawioralny	1	1	1	2	0	0	0	0
4	współzależnienie	11	39	22	40	26	77	21	47
5	os. doznające przemocy	48	129	41	78	57	122	61	176
6	os. stosujące przemoc	12	37	22	72	30	80	33	54
7	opiekuńczo - wychowawczy	242	1020	189	589	201	582	118	345
8	rodzinny/ małżeński	105	294	111	212	43	118	48	146
9	bezrobocie	28	40	30	30	22	22	2	4
10	bezdomność	2	5	0	0	0	0	37	131
11	niezaradność życiowa	41	99	38	110	25	83	12	76
12	zaburzenia psychiczne	25	28	15	43	26	73	7	16
13	niepełnosprawność długotrwała choroba	47	109	45	89	11	11	21	66
14	Interwencja kryzysowa (w tym OIK)	25	28	50	53	34	75	38	72
	OGÓŁEM	876	2419	783	1802	682	1769	544	1554

Z powyższej analizy wynika, iż od dwóch lat największa liczba osób zgłaszająca się do Działu Profilaktyki po pomoc i wsparcie, to osoby z problemem opiekuńczo-wychowawczym, alkoholowym i rodzinnym. Następne w kolejności to osoby w kryzysie, doznające przemocy, z przewlekłą chorobą i borykające się z bezradnością życiową. Te grupy problemów są ze sobą najczęściej skorelowane, najczęściej również w tych domach są złożone problemy natury zdrowia psychicznego. Wzrost w tym zakresie spowodowany jest kilkoma czynnikami. Pierwszym czynnikiem jest współpraca Działu Profilaktyki z pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny, którzy chętnie kierują swoich podopiecznych do specjalisty, bądź osoba zmotywowana przez

pracowników sama zgłasza się do niego. Drugim czynnikiem dotyczącym wzrostu w tym obszarze jest stała współpraca ze szkołami, Sądem Rodzinnym, Pieczęcią Zastępczą, ze szczególnym uwzględnieniem Rodzinnych Domów Dziecka. Bardzo często pedagodzy szkolni proszą o wsparcie konkretną rodzinę. W obszarze pracy z rodziną, klienci zgłaszali się z tematami najczęściej związanymi z kryzysem rozwojowym dziecka, problemami diagnostycznymi, problemami edukacyjnymi dziecka(tu: niedostosowanie do grupy, niska frekwencja, specyficzne trudności z nauką). Powodem, dla którego zauważalny jest wzrost wsparcia w obszarze opiekuńczo – wychowawczym, może być to, że stopniowo zmniejsza się czas w ciągu dnia, który rodzic /opiekun poświęca dla swojego dziecka. Może być to spowodowane trudnymi warunkami finansowymi i pogonią za pieniędzmi, aby choć trochę polepszyć byt rodzinie. A drugą przyczyną może być rosnące niezadowolenie i wymagające zachowania dzieci i młodzieży w zakresie codziennego życia, gdzie również rzeczywistość wirtualna zaczyna odgrywać przeważającą rolę nad otaczającym światem. Większość rodzin była lub aktualnie jest wsparta pomocą pedagoga. Warto zwrócić również uwagę, że w obszarze pracy z osobami zaburzonymi psychicznie wzrosła ilość mężczyzn. Najczęściej są to samotni seniorzy wymagający wsparcia instytucjonalnego. Klienci ci kierowani są po diagnozie do Domów Pomocy Społecznej.

W porównaniu 2023 roku do 2022 można zauważyć, że ilość konsultacji indywidualnych wzrosła. Ta sytuacja podyktowana jest wzrostem nowych klientów, którzy są w znacznie trudniejszej sytuacji zdrowotnej. Część z tych osób była, przynajmniej raz hospitalizowana lub ze względów na brak ubezpieczenia nie może skorzystać z pomocy instytucjonalnej. Analizując dokumentację klientów z zaburzeniami psychicznymi, widzimy wzrost liczby osób cierpiących na zaburzenia lękowe z myślami samobójczymi lub negatywnymi. Ze względu na poważną sytuację kryzysu u tych klientów, potrzebują oni częstego wsparcia specjalistycznego. Ze względu również na charakter pracy klienta z licznymi obciążeniami zdrowotnymi oraz złożoną sytuacją rodzinną czas wizyty wielokrotnie się wydłużał (ponad godzinę).

Liczba zgłoszeń w związku z problemem bezradności również wrosła w stosunku do lat ubiegłych. Są to często klienci zagubieni, którzy nie widzą dla siebie sensownych rozwiązań. Dlatego istotnym jest bezwarunkowe wspieranie ich na każdy możliwy sposób. Możliwe jest, że wzrost tej liczby osób wynika ze stopniowo poprawiającego się wizerunku MOPS w oczach mieszkańców Wałbrzycha. Wpływ na to mają szerokie działania środowiskowe pracowników Ośrodka.

Porównując dane ubiegłoroczne można zauważyć również, że wzrosła liczba osób zgłaszających się w związku z problemem alkoholowym. Można to rozumieć w ten sposób, że problem uzależnienia od alkoholu narasta, ludziom żyje się coraz trudniej, wzrastają koszty utrzymania i tempo życia, a ludzie coraz częściej nie potrafią ze sobą rozmawiać i w konstruktywny sposób mierzyć się z własnymi problemami. Większość kierowanych osób

wskazuje alkohol jako dostępny, rozluźniający środek wpływający na nastrój. To, że po pomoc zgłosiło się więcej mężczyzn – może również wynikać z norm społecznych które wciąż obowiązują. Mężczyźni posiadają większe przyzwolenie na upijanie się – co może sprzyjać częstszemu sięganiu po alkohol – a tym samym powodować częstsze uzależnienie w tej grupie osób. Kobiety częściej są piętnowane społecznie, ponoszą często dotkliwe konsekwencje (w tym zabezpieczenie dzieci), piją często w samotności i trudniej jest im zgłosić się po pomoc – przy czym proces uzależnienia przebiega u nich w szybszym tempie. Widocznym jest, że kobiety zgłaszające się po pomoc związku z problemem alkoholowym – często są już na etapie ponoszenia dotkliwych konsekwencji – w tym zabezpieczenia dzieci w rodzinach zastępczych. Mężczyźni natomiast często zgłaszają się w obawie przed utratą świadczeń - zasiłków wypłacanych przez MOPS. Powyższe dane wskazują, że konieczne jest docieranie – zwłaszcza do samotnych kobiet, samotnych matek które używają/nadużywają spożywanie alkoholu, a które być może obawiają się lub wstydzą zgłosić po pomoc. Być może rozwiązaniem będzie tegoroczna kampania ławkowa nastawiona na profilaktykę uzależnień i prowadzona w odmienionej formie – poprzez rozmowę z mieszkańcami. W odniesieniu do zapotrzebowania osób które zgłaszają się z problemem alkoholowym i utrzymują abstynencję – zorganizowano zajęcia grupy wsparcia dla tej grupy osób oraz umożliwiono korzystanie z indywidualnych konsultacji. Rekomendowanym rozwiązaniem dla klientów z zaburzeniami psychicznymi byłoby umacnianie komunikacji pomiędzy MOPS a podmiotami leczenia w Wałbrzychu, np. klient, który jest w ostrym kryzysie psychiczny (ale nie zagrażającym życiu), powinien mieć możliwość jak najszybszej konsultacji psychiatrycznej w szpitalu. Dodatkowo każdy z potencjalnych klientów z zaburzeniami, powinien mieć dostęp do bieżącego całodobowego wsparcia psychiatrycznego. Od lutego 2024 roku powstaje Centrum Zdrowia Psychicznego, które będzie dysponowało większą kadrą lekarzy i specjalistów i dzięki temu będzie możliwość zbudowania nowej strategii pomocy pacjentom psychiatrycznym we współpracy z Działem Profilaktyki. Rekomenduje się również rozwiązanie dotyczące dalszego budowania sieci wsparcia pomiędzy: szkołami – Sądem Rodzinnym – MOPS – Szpitalem psychiatrycznym. Rozwiązaniem byłoby tworze tzw. miejskich zespołów terapeutycznych (w wybranych, złożonych przypadkach), w których specjaliści z wymienionych instytucji omawiać będą systemowo trudne przypadki. Jest to rozwiązanie ważne ze względu na psychiczną destabilizację i immobilność klienta.

W ogólnej liczbie osób znajduje się 26 seniorów i 48 wolontariuszy, którzy odbyli rozmowy indywidualne z psychologiem w zakresie wzmocnienia i radzenia sobie z problemami życia codziennego. Porady udzielone seniorom i wolontariuszom zawarte są w ogólnym podsumowaniu.

Klientom została udzielona pomoc w następującej formie:

- Indywidualne konsultacje – o charakterze wspierającym, edukacyjnym – dla osób doświadczających przemocy.
- Indywidualne konsultacje dla osób zażywających substancje psychoaktywne i/lub eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi (alkohol, narkotyki, nikotyna).
- Indywidualne konsultacje – motywujące do podjęcia konstruktywnych rozwiązań.
- Konsultacje prowadzone metodą dialogu motywacyjnego o charakterze wsparciowo – motywacyjnym.
- Podstawy edukacji na temat choroby alkoholowej i innych uzależnień.
- "Terapia motywująca" osoby uzależnione do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia odwykowego.
- Indywidualne konsultacje o charakterze edukacyjnym - kształtujące umiejętności rodzicielskie.
- Sesje rodzinne – pomoc i wsparcie w rozwiązywaniu problemów rodzinnych/małżeńskich.
- Interwencja kryzysowa.
- Indywidualne konsultacje połączone z korekcją i edukacją zachowań agresywnych i przemocowych – wg modelu Duluth.
- Indywidualne konsultacje/poradnictwo dotyczące choroby alkoholowej i narkomanii.

Ponadto pracownicy Działu oferowali następujące usługi społeczne dla mieszkańców Wałbrzycha:

- uczestniczyli w 112 posiedzeniach grup roboczych ds. przeciwdziałania przemocy;
- udzielili 293 porad telefonicznych w tym 15 tzw. „telefonów zaufania”. Porady telefoniczne dotyczyły głównie uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie ale również spraw dotyczących problemów społecznych, bezradności, zdrowia psychicznego, problemów rodzinnych;
- uczestniczyli w spotkaniach w Dziale Wspierania Rodziny i w Dziale Pieczy Zastępczej – udzielając pomocy i wsparcia psychologicznego rodzinie w obszarze wychowawczym, monitorując proces naprawczy systemu rodziny oraz wprowadzając zmiany w planie pomocowym, motywowano do podjęcia pracy lub leczenia w przypadku rodziców chorych lub uzależnionych. W sporadycznych przypadkach poszukiwano innych form opieki nad dziećmi lub zewnętrznym wsparciem instytucji;
- prowadzili zajęcia edukacyjne w Centrum Wspierania Socjalnego przy ul. Ogrodowej 2 a;
- udzielali pomocy i wsparcia osobom z Ukrainy przybyłym do Wałbrzycha w wyniku konfliktu zbrojnego – łącznie 51 osób zostało objętych wsparciem, którym udzielono 122 porady.

Problemy z jakim najczęściej się do nas osoby zgłaszały, oprócz najważniejszego, jakim był konflikt zbrojny, były to problemy opiekuńczo – wychowawczy i alkoholowy. Pomoc Uchodźcom polegała na udzieleniu wsparcia psychologicznego, szeroko rozumianej edukacji we wspomnianych zakresach problemowych;

- podejmowali interwencje w środowisku – w 2023 roku odbyło się 56 interwencji z udziałem pracowników Działu Profilaktyki. Przyczyną była przemoc, uzależnienia, zaniedbania wychowawcze, bezradność, zaburzenia psychiczne, kryzys suicydalny, kryzys rodzinny, problemy geriatryczne, opiekuńczo – wychowawcze, obniżony nastrój.

Współpracowali z :

- ✓ instytucjami miejskimi uczestnicząc w spotkaniach z przedstawicielami instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy, narkomanii i rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym SOW, MKRPA, ZI, Straż Miejska, Policja, NGO, szkoły;
- ✓ ze szkołami podstawowymi i średnimi udzielając pomocy psychologicznej, terapeutycznej i pedagogicznej dla uczniów i rodziców w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby, wykraczającej poza kompetencje instytucji szkolnej oraz poprzez prowadzenie zajęć profilaktycznych;
- ✓ policją odpowiadając na sygnały o potrzebie interwencji we wskazanych środowiskach domowych;
- ✓ kuratorami udzielając wsparcia klientom przez nich zgłaszanych oraz uczestnicząc w interwencjach;
- ✓ Zespołem Interdyscyplinarnym poprzez uczestnictwo w grupach roboczych;
- ✓ Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez prowadzenie indywidualnych konsultacji z osobami kierowanymi przez członków komisji;
- ✓ Młodzieżowym Ośrodkiem Wychowawczym poprzez interwencyjne poradnictwo dla wychowawców i wychowanków w sytuacji kryzysowej;
- ✓ Oddziałami Leczenia Zespołów Abstynencyjnych poprzez ustalanie miejsc w celu detoksykacji;
- ✓ Zakładami Lecznictwa Odwykowego poprzez ustalanie miejsc pobytu w celu podjęcia terapii;
- ✓ NGO – realizacja projektu „Nie emigruję – tu pracuję”, współorganizacja Gali Wolontariatu, aktywny udział w Senioraliach;
- ✓ działami i zespołami MOPS poprzez interdyscyplinarne rozwiązywanie problemów społecznych osób korzystających ze wsparcia finansowego Ośrodka a także mieszkańców Wałbrzycha.

W ramach prowadzonej współpracy w siedzibie Działu Profilaktyk odbywały się:

- szkolenia i superwizje,
- spotkania seniorów, organizacji pozarządowych,
- zajęcia projektowe,
- szkolenia,
- spotkania grupowe.

W ramach realizacji zadań prowadzono:

- **Punkt konsultacyjny dla rodziców dzieci sięgających po substancje psychoaktywne.**

W ramach pracy Punktu Konsultacyjnego prowadzone jest poradnictwo odnośnie:

- profilaktyki i uzależnienia od środków psychoaktywnych,
- diagnozy stopnia zaawansowania w uzależnieniu (i ewentualne zalecenia do skorzystania z ośrodków detoksykacyjnych lub leczniczych),
- informacji na temat testów na obecność narkotyków (w miarę potrzeby i posiadania testów są udostępniane nieodpłatnie – uwaga nie są wykonywane na miejscu w punkcie) i innych sposobów wykrywania narkotyków w organizmie,
- informacji o ośrodkach profilaktycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zajmujących się uzależnieniem od narkotyków,
- kierowaniem do w/w ośrodków,
- motywowaniem do utrzymywania abstynencji i podjęcia terapii uzależnień.

Z Punktu konsultacyjnego korzystały:

- osoby dorosłe, uzależnione od narkotyków, osoby w trzeciej fazie uzależnienia, które kierowane były na detoks i do leczenia,
- rodzice młodzieży i młodych dorosłych eksperymentujących i uzależnionych,
- rodziny z problemem uzależnień, w których dzieci nadużywają narkotyków,
- pojedynczy rodzice (głównie matki) z dzieckiem z problemem uzależnienia od narkotyków (będący w pierwszej i drugiej fazie uzależnienia),
- osoby poszukujące informacji o ośrodkach,
- osoby z zaburzeniami psychicznymi, które skierowano do specjalistów.
- Osoby z problemem nikotynowym i uzależnieniem behawioralnym.

Łącznie z punktu skorzystało 27 osób (narkotyki, uzależnienie czynnościowe), którym udzielono 37 porad oraz osoby zgłaszające się stricto z problemem uzależnienia od alkoholu w liczbie 179 osób w tym 9 uzależnionych od nikotyny, którym udzielono łącznie 472 porady.

- **Grupę motywacyjno - edukacyjną dla osób z problemem alkoholowym i narkotykowym.**

Celem prowadzonych działań jest zwiększenie świadomości posiadanego problemu, mikro-edukacja, wymiana doświadczeń między uczestnikami grupy, nabywanie tożsamości osoby uzależnionej, wprowadzenie trzeźwych schematów zachowań, rozbijanie psychologicznych mechanizmów uzależnienia, motywacja do zmian w funkcjonowaniu w różnych obszarach życia i monitorowanie tych zmian, wsparcie oraz motywacja do kontynuacji terapii w systemie ambulatoryjnym lub stacjonarnym.

W omawianym okresie sprawozdawczym odbyło się 45 spotkań grupowych, w których wzięło udział 124 osoby.

- **Grupa wsparcia dla osób uzależnionych po terapii.**

Grupa wsparcia powstała w oparciu o zapotrzebowanie osób które kończą terapię i nie mają stworzonej żadnej oferty do dalszej pracy nad sobą. Pacjenci/klienci którzy ukończyli terapię uzależnień – chcąc utrzymywać abstynencję – mają w sobie sporo obaw i lęku. Na tym etapie ważnym aspektem jest wzmacnianie motywacji klienta do kontynuowania terapii i utrzymywania abstynencji. Zajęcia grupy wsparcia prowadzone są średnio co dwa tygodnie – polegają na szczerej, otwartej komunikacji, wymianie doświadczeń pomiędzy uczestnikami, analizie problemów aktualnie przeżywanych przez uczestników, dawaniu sobie wsparcia i siły. Najczęstsze tematy poruszane podczas zajęć:

- jak radzić sobie z utrzymywaniem abstynencji,
- jak radzić sobie ze stresem,
- praca nad poczuciem własnej wartości,
- trening asertywnych zachowań abstynenckich,
- praca nad wstydem i poczuciem winy,
- praca nad wzmacnianiem motywacji.

W spotkaniach wzięło udział 12 uczestników.

W 2023 roku Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu podejmował działania w zakresie nietrzeźwości w miejscach publicznych. Odnotowano zatrzymanie następujących liczby osób według poniższego zestawienia:

- ◆ liczba zatrzymanych nietrzeźwych osób nieletnich – 3 (w 2022 roku 2 osoby),
- ◆ liczba zatrzymanych osób nietrzeźwych i będących pod wpływem substancji psychoaktywnych umieszczonych w PDOZ (pomieszczeniu dla osób zatrzymanych) w celu wytrzeźwienia – 684, w tym 147 kobiet i 534 mężczyzn (w 2022 roku 716 osób, w tym 127 kobiet i 589 mężczyzn),

- ◆ liczba zatrzymanych osób będących pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych, poruszających się samochodem – 267, w tym 24 kobiet i 243 mężczyzn (w 2022 roku 329 osób),
- ◆ liczba podjętych interwencji wśród osób będących pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych – 1132 (w 2022 roku 1245 osób).

Wobec powyższej analizy większą uwagę, we współpracy z Policją i Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, należy skupić na osobach spożywających alkohol i kierujących pojazdami. Realizacja ogólnopolskiej kampanii „Przeciw pijanym kierowcom” podczas działań profilaktyki środowiskowych, a także kolportaż materiałów informacyjno – edukacyjnych podczas badania przez Policję trzeźwości na drogach oraz w szkołach nauki jazdy umożliwi nagłośnienie i uwrażliwienie problemu wśród mieszkańców Wałbrzycha. Kampania medialna związana z psuciem komfortu picia i umieszczona w przestrzeni miejskiej w postaci citylightów na przystankach autobusowych pozwoli zwrócić uwagę na problem społeczny, jakim są uzależnienia i być może skłoni osoby borykające się z tym problemem do zasięgnięcia pomocy.

- **Grupa młodzieżowa.**

Zajęcia dla grupy wiekowej 13 – 17 lat, łączące kreatywne formy spędzania wolnego czasu z poruszaniem tematów ważnych od strony rozwojowej i społecznej: wyzwania związane z nauką zdalną, radzenie sobie z trudnymi emocjami, nauka tolerancji i szacunku oraz kształtowanie zdrowego poczucia własnej wartości w kontekście nawiązywania nowych kontaktów społecznych. Aktywizujące formy wprowadzane podczas zajęć (m.in. gry zespołowe, prace manualne) mają za zadanie, oprócz realizacji wymienionych powyżej celów, również pokazać duże znaczenie zdrowych form spędzenia wolnego czasu, w opozycji do form szkodliwych, związanych z zachowaniami dysfunkcyjnymi i destrukcyjnymi. Zajęcia prowadzone są od listopada, przez dwoje lub więcej specjalistów Działu Profilaktyki oraz odbywają się w godzinach pozalekcyjnych tak, aby nie kolidować z nauką szkolną uczestników.

Grupa ma charakter rotacyjny, w spotkaniach wzięło udział łącznie 10 osób.

- **Grupa wsparcia „DOBROSTAN”.**

W 2023 roku pedagodzy Działu Wspierana Rodziny utworzyli i prowadzą grupę wsparcia „DOBROSTAN”. Prowadzone warsztaty psychoedukacyjne z elementami Terapii Simontonowskiej, adresowane są szczególnie do osób chorujących onkologicznie oraz przewlekle. Celem grupy jest

- pomoc w poradzeniu sobie z chorobą,
- praca nad komfortem życia w chorobie,
- przygotowanie osób wspierających do realizowania z chorym planu zdrowienia,
- odnoszenie jakości życia i dbania o swój dobrostan.

W 2022 roku odbyły się dwie edycje – I edycja wiosna - udział w niej wzięło 20 osób, w tym 18 kobiet i dwóch mężczyzn. II edycja trwała jesienią i wsparciem zostały objęte 23 osoby – 20 kobiet i 3 mężczyzn.

Grupa DOBROSTAN w ramach której preferowana jest nauka formułowania zdrowych przekonań i postaw wobec leczenia oraz budowanie nadziei pacjenta jest głównym celem interwencji terapeutycznej. Częścią interwencji jest również modyfikacja stylu życia na zdrowszy szeroko pojętej profilaktyki. Elementy Terapii Simontonowskiej i pracy na przekonaniach wykorzystuje się w pracy z klientem w kryzysie suicydalnym, po stracie, w długotrwałej chorobie, bezradności życiowej, długotrwałym bezrobociu, uzależnieniu czy wykluczeniu społecznym. Pracę na przekonaniach wykorzystują specjaliści Działu Profilaktyki w pracy z indywidualnym klientem.

W 2023 roku w Dziale Profilaktyki prowadzone były dwie grupy wsparcia o tym samym profilu co „Dobrostan” - „Myśl zdrowo”. Warsztaty były prowadzone we współpracy z psychologiem Działu Profilaktyki. Jeden cykl spotkań zakłada wsparcie osób z chorobą nowotworową lub inną chorobą przewlekłą oraz ich rodzin w tym procesie. Warsztaty są przeznaczone dla osób, które mogą realizować zadania dotyczące rozwoju w tym obszarze oraz dla osób, które potrafią z różnych perspektyw patrzeć na problem. Ważnym elementem tych zajęć jest szeroko rozumiana psychoedukacja. Celem spotkań było nabycie umiejętności czerpania radości z życia pomimo choroby, wzrost zaangażowania w proces leczenia i zwiększenie wiary w jego skuteczność, poprawa jakości życia i ogólnej kondycji psychicznej. Uczestnicy mieli możliwość podzielenia się swoimi doświadczeniami w trakcie choroby. Klient musi mieć świadomość, że działania nie mają charakteru terapii pogłębionej i mogą być początkiem pracy w tym obszarze. Pomimo, że warsztaty mają ścisłą strukturę tematyczną, to w dużej mierze są moderowane przez samych klientów i ich potrzeby. Ze względu na specyfikę grupy, powinna być ona mała (12 osób), każda większa ilość może zagrozić spadkiem jakości przeprowadzonych warsztatów.

Ogółem odbyło się 18 spotkań dla 35 odbiorców (w tym 1 spotkanie dla seniorów – było 24 odbiorców). Widoczne jest coraz większe zainteresowanie tymi warsztatami z uwagi na stale wzrastającą liczbę zachorowań na nowotwory różnego typu, a także większą świadomość społeczeństwa odnośnie skorzystania z pomocy terapeutycznej. Istotne jest również funkcjonowanie tzw. poczty pantoflowej ze strony osób, które skorzystały z warsztatów i polecają je znajomym lub rodzinie.

✓ **Warsztaty z lalką terapeutyczną FAS i z Zespołem Dziecka Potrząsanego.**

W ramach prezentacji lalek terapeutycznych odbyło się 1 spotkanie z lalką FAS (10 odbiorców) w Centrum Wsparcia Socjalnego przy ul. Ogrodowej 2a oraz 3 spotkania z lalką FAS oraz ZDP w Szkole Rodzenia (30 odbiorców). Ponadto dla Klubu Integracji Społecznej odbyły

się 2 spotkania dla 15 odbiorców (1 lalka FAS i 1 spotkanie lalka ZDP oraz z narkotykowym zespołem odstawiennym). Ich celem było zapoznanie uczestników z pojęciem Płodowego Zespołu Alkoholowego FAS, jego objawami, wpływem na codzienne funkcjonowanie dziecka oraz metodami postępowania po otrzymaniu diagnozy. Dodatkowo wiedza teoretyczna została wzbogacona prezentacją lalki terapeutycznej przedstawiającej niemowlę z objawami FAS, co miało duży wpływ na zapamiętanie przez uczestników warsztatów przedstawionego materiału.

Celem prezentacji lalki terapeutycznej przedstawiającej niemowlę z Zespołem Dziecka Potrząsanego oraz zespołem odstawiennym od narkotyków było przedstawienie obu pojęć w świetle najnowszych badań, przyczyn powstawania oraz przeciwdziałanie występowaniu tych zjawisk. Lalki terapeutyczne stanowiły doskonałe uzupełnienie wiedzy z uwagi na podświetlana głowę oraz funkcję wydawania dźwięków imitujących płacz dziecka i drgawki. Łącznie odbyło się 6 spotkań, w których wzięło udział 55 osób.

✓ **Grupę dla rodziców.**

Jest to grupa podnosząca kompetencje wychowawcze, odbyło się 17 spotkań dla 16 odbiorców (dwie edycje), wszystkie w Centrum Aktywności Lokalnej przy ul. Mickiewicza 26 w Wałbrzychu.

Zadaniem grupy jest zwiększenie kompetencji rodzicielskich uczestniczących w nich osób, które na co dzień nie radzą sobie z prawidłowym wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec swoich dzieci. Dodatkowo w grupie uczestniczyli rodzice biologiczni, którzy mają dzieci w pieczy zastępczej i dla nich przedstawiane są możliwości działań mających na celu przywrócenie opieki nad dziećmi. Udział we wspomnianej grupie pozwala rodzicom na uświadomienie obszarów do pracy wychowawczej z własnymi dziećmi oraz rozpoczęcie starań o przywrócenie opieki nad dziećmi umieszczonymi w rodzinnej bądź instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W porównaniu z rokiem ubiegłym widoczny jest wzrost zainteresowania uczestnictwem w spotkaniach grupy – z tego powodu zorganizowano drugą edycję. W większości były to osoby skierowane postanowieniem sądu i mające początkowo niewielką motywację do aktywnego uczestnictwa. W miarę upływu czasu i pogłębiania się procesu grupowego zaangażowanie to wzrastało.

• **Grupa edukacyjna dla rodzin zastępczych.**

Prowadzenie spotkań grupy przeznaczonej dla osób pełniących funkcję rodzin zastępczych. Celem grupy było zapoznanie uczestników z założeniami Racjonalnej Terapii Zachowania oraz wsparcie w trudnościach związanych z pełnieniem funkcji opiekunów zastępczych.

W trakcie warsztatów zaprezentowano odbiorcom techniki samopomocowe umożliwiające obserwację myśli oraz ich wpływ na nastrój i zachowanie, sposoby kontrolowania emocji oraz odpowiedzialność za ich powstawanie i zmianę, rozpoznawanie niezdrowych myśli oraz nawyków i zamiana ich na zdrowsze. Ogółem odbyło się 7 spotkań dla 5 odbiorców. Jest to poziom podobny do roku 2022. Zajęcia odbywały się na prośbę stowarzyszenia „Tu i teraz” zrzeszającego w swych szeregach osoby pełniące funkcję zawodowej rodziny zastępczej oraz rodzinnego domu dziecka.

• **Grupa edukacyjno- warsztatowa dla ukraińskich rodziców.**

Zajęcia zostały opracowane na podstawie książek Adele Faber i Elaine Mazlish „Jak mówić żeby dzieci nas słuchały” i Joanny Sakowskiej „Szkoła dla rodziców”.

Główny cel: to pedagogizacja i wsparcie ukraińskich rodziców oraz przywrócenie prawidłowej funkcji rodziny – która pozostawała/pozostaje w kryzysie w związku z trwającą wojną.

Cele szczegółowe:

- pomoc w odnajdowaniu zasobów rodziców
- wsparcie,
- kształtowanie odpowiednich metod wychowawczych,
- zaznajomienie z polskim prawem rodzinnym i opiekuńczym,
- zapoznanie z zagrożeniami rodziny,
- wzmocnienie umiejętności stawiania granic,
- profilaktyka zachowań przemocowych.

W spotkaniach grupy wzięło udział 12 osób.

✓ **Edukacja profilaktyczna – warsztaty, wykłady, szkolenia.**

W omawianym okresie sprawozdawczym Dział Profilaktyki prowadził warsztaty dla uczniów, szkolenia dla grona pedagogicznego i pogadanki dla rodziców oraz szkolenia dedykowane pracownikom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (pracowników socjalnych i asystentów rodziny).

Edukacja profilaktyczna w latach 2020 -2023 przedstawia się następująco:

Rok	Liczba odbiorców
2020	1146
2021	3302
2022	3229
2023	2761

Od 2010 roku w szkołach obowiązuje szkolny program profilaktyczny, który narzuca na pedagogów i psychologów szkolnych oraz wychowawców klas prowadzenie warsztatów edukacyjnych dla uczniów. Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom rekomenduje aby zajęcia profilaktyczne z uczniami były prowadzone przez przedstawicieli szkolnych, którzy będą prowadzili warsztaty cyklicznie i systematycznie (nie zrywowo, sporadycznie i w sytuacji zaistnienia problemu przemocy lub uzależnienia), osoby, które znają się z uczniami, mają zbudowaną relację i są w stanie zbudować atmosferę komfortu, bezpieczeństwa i zaufania. Wobec czego w 2023 roku specjaliści Działu Profilaktyki oddali przestrzeń w kierunku edukacji uczniów nauczycielom i podejmowali działania edukacyjne tylko na specjalną prośbę szkół. Niemniej prowadzili edukację wśród grona pedagogicznego, rodziców uczniów a także wśród przedstawicieli służb pomocowych.

Zajęcia profilaktyczne (warsztaty edukacyjne i szkolenia) realizowane w 2023 r.

Lp.	Nazwa programu/kampanii	Liczba osób
1	Profilaktyka cyberprzemocy	88 uczniów
2	Uzależnienia behawioralne i profilaktyka przemocy	5 rodziców przedszkole
3	Przemoc rówieśnicza	90 uczniów
4	Warsztaty Szanujmy się	654 uczniów
5	Kąciki edukacyjne	86 dzieci ze świetlic
6	Profilaktyka uzależnień i przemocy	71 uczniów
7	Uzależnienia behawioralne – jak im przeciwdziałać	300 rodziców
8	Dział Profilaktyki – czym się zajmuje	30 rodziców
9	Uzależnienia behawioralne	120 uczniów 70 nauczycieli
10	Warsztaty oddechowe	422 osoby
11	Klient z niepełnosprawnościami	7 osób
12	Superwizja dla pracowników Domu Dziecka nr 4 i 5	14 osób
13	Warsztaty w Klubie Seniora dot. radzenia sobie ze stresem	15 osób
14	Warsztaty praktykowania wdzięczności	17 osób
15	Szkolenie FAS	11 osób
16	Wpływ urządzeń ekranowych na funkcjonowanie dzieci i młodzieży	12 osób
17	Trudne dziecko	28 osób
18	Zaburzenia osobowości	57 osób
19	Kryzys suicydalny	30 osób

20	Profilaktyka zdrowia seniora	100 osób
21	Praca z zespołem „superwizja koleżeńska”	50 osób
22	Praca z trudnym klientem, savoir-vivre w pracy	6 osób
23	Trening umiejętności społecznych	5 osób
24	Kręgi wsparcia	100 osób
25	Warsztat „Moc motywacji”	50 osób
26	Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i procedury NK	85 osób
27	Procedura NK	52 osoby
28	Diagnoza i postępowanie specjalistów w sytuacji nadużyć seksualnych u dzieci	40 osób
29	Trening kontaktu z osobą uzależnioną	30 osób
30	Uzależnienia (alkohol, narkotyki), na co zwrócić uwagę będąc rodzicem dziecka	8 osób

**Kampanie i programy opisane zostały w sprawozdaniach w konkretnych programach.*

**Warsztaty opisywane są począwszy od tych przeprowadzonych wśród uczniów, rodziców a następnie szkolenia przeprowadzone dla nauczycieli i pracowników MOPS.*

W trakcie prowadzonych zajęć w oparciu o autorskie materiały multimedialne, rozdawane były broszury i ulotki informacyjno – edukacyjne, materiały promocyjne takie jak długopisy, notatniki, przypinki i smyczki oraz ulotki Działu Profilaktyki.

Profilaktyka cyberprzemocy.

Zajęcia miały na celu kształtowanie świadomości uczniów w zakresie bezpieczeństwa w internecie.

Cel główny zajęć:

- zwrócenie uwagi uczniów na zjawisko cyberprzemocy,
- uwrażliwienie uczniów na specyfikę problemu cyberprzemocy,
- zapoznanie uczniów z możliwymi konsekwencjami dla ofiar i sprawców cyberprzemocy.

Zajęcia zostały zrealizowane za pomocą: dyskusji moderowanej, mini wykładu, prezentacji multimedialnej, ulotki informacyjnej, ćwiczeń w mniejszych zespołach.

W toku przeprowadzonych zajęć uczniowie dowiedzieli się:

- co to jest cyberprzemoc;
- jakie formy może przyjmować;
- jakie emocje może powodować u osób doświadczających cyberprzemocy;
- jakie są możliwe konsekwencje przemocy w sieci dla sprawców tego typu działań;
- jak powinna zachować się ofiara/świadek cyberprzemocy i gdzie może szukać pomocy;
- jak zachować się by zmniejszyć ryzyko bycia ofiarą cyberprzemocy.

W warsztatach wzięli udział uczniowie ze szkół PSP 23 i PSP 28

Uzależnienia behawioralne i profilaktyka przemocy.

Pierwszym celem warsztatów jest uświadomienie, jak groźnym zjawiskiem już dla małych dzieci jest uzależnienie behawioralne i przedstawienie metod na jego uniknięcie. Powyższe przedstawione na przykładzie uzależnienia od telefonu komórkowego/internetu. Drugim celem jest profilaktyka przemocy, dla lepszego funkcjonowania w społeczeństwie. Warsztaty poprowadzone w formie wykładu i moderowanej dyskusji. W warsztatach udział wzięli rodzice przedszkolaków z Przedszkola Samorządowego nr 1 i Przedszkola Samorządowego nr 5. Uczestnicy poszerzyli swoją wiedzę teoretyczną, jak również poznali inne sposoby praktyczne na wychowywanie bez uzależnień i przemocy.

Przemoc rówieśnicza.

Celem warsztatów jest rozszerzenie świadomości uczniów na temat wszechobecnej w dzisiejszych czasach przemocy rówieśniczej. Mowa tu zarówno o przykładach zachowań przemocowych wśród rówieśników, jak również o sposobach zapobiegania temu zjawisku. W czasie warsztatów promowane są zachowania społecznie poprawne, które budują wspierające się społeczeństwo. Warsztaty poprowadzone w formie wykładu, pracy indywidualnej i moderowanej dyskusji. W warsztatach udział wzięli uczniowie wszystkich klas czwartych ze szkoły PSP nr 21. Dzieci miały okazję poznać i poczuć ten temat w bardziej holistyczny sposób, czego skutkiem powinno być zatrzymanie działań przemocowych pomiędzy nimi.

Warsztaty szkolne w ramach kampanii „Szanujmy się”.

Kampania „Szanujmy się” ma na celu uwrażliwienie społeczeństwa wałbrzyskiego na tematy związane z podstawowym prawem każdego człowieka – szacunkiem. Warsztaty kierowane do uczniów szkół wałbrzyskich. Zastosowano strategię informacyjną, której celem było dostarczenie adekwatnych informacji na temat szacunku i będącej z nim w kontraście dyskryminacji. Zaprezentowano projekcję multimedialną. Uczestnicy brali czynny udział w warsztatach, dając własne przykłady na działania i wyrażenia związane z szacunkiem i dyskryminacją. W czasie warsztatów uczestnicy stworzyli listę przykładowych wyrażen dyskryminujących i wyrażen inkluzywnych. Przeprowadzono moderowaną dyskusję, której celem było wybranie odpowiednich form zwracania się do innych osób. Przedstawiono również perspektywę osoby dyskryminującej oraz doświadczającej dyskryminacji. Warsztaty mają w zamyśle zachęcać do stosowania języka szacunku i rozmowy z zainteresowaniem drugą osobą, oraz zniechęcać do rozwiązań związanych ze wspólnym ocenianiem się i stosowaniem przemocy.

W warsztatach udział wzięły wybrane klasy 1-3 ze szkół podstawowych (PSP nr 1, PSP nr 2, PSP nr 5, PSP nr 21, PSP nr 22, PSP nr 23, PSP nr 26, PSP nr 28, PSP nr 30, PSP nr 37) oraz podopieczni świetlicy środowiskowej na Piaskowej Górze.

Tematyka związana z zajęciami jest ponadczasowa, dlatego szkoły dostaną propozycję przeszkolenia pedagogów, żeby móc temat poruszać bardziej systematycznie oraz z odpowiednią merytoryką.

Kącki Edukacyjne „Zrozum mnie”.

Kącki edukacyjne „Zrozum mnie” dedykowane dzieciom w wieku 7- 12 lat. Zajęcia odbywały się w czterech świetlicach – Placówkach Wsparcia Dziennego i dotyczyły emocji – przede wszystkim tych niewygodnych, budowania więzi, relacji rodzinnych, przeciwdziałania przemocy i radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Dzieci uczestniczyły w pogadankach, chętnie rozmawiały i odpowiadały na pytania, dzieliły się własnym doświadczeniem i swoją historią, a następnie omawiane treści i emocje przelewały na papier. Wytworem zajęć są prace plastyczne, listy do rodziców, które zostały umieszczone w szklanych gablotach tak, by rodzic, czy inny dorosły mógł się z nimi zapoznać. W warsztatach wzięło udział 86 dzieci z 4 świetlic Placówki Wsparcia Dziennego.

Profilaktyka uzależnień i przemocy.

Warsztaty mają na celu poszerzenie wiedzy na temat niebezpieczeństw związanych z eksperymentowaniem z substancjami w wieku adolescencji. W czasie zajęć omówiono objawy osiowe uzależnień oraz mechanizmy uzależnienia. Mają też poszerzać umiejętności społeczne. Zajęcia mają na celu przedstawienie skutecznych metod na odmawianie w sytuacji propozycji przyjęcia substancji stanowiącej źródło uzależnienia. W czasie zajęć przeprowadzono moderowaną dyskusję nad codziennie dostępnymi i łatwymi do realizacji sposobami rozładowania trudnych emocji, napięć, w tym agresji, rozładowania stresu i zapobiegania mu w taki sposób aby nie sięgać po substancje niebezpieczne. Poruszono tu istotność posiadania własnych zainteresowań, zwracanie uwagi na wyznaczanie własnych granic oraz higienę snu. W warsztatach uczestniczyła młodzież klas podstawowych i średnich z wałbrzyskich szkół.

Uzależnienia behawioralne – jak im przeciwdziałać?

Szkolenie w formie prelekcji skierowane było do rodziców PSP nr 28 oraz ZSP nr 8, uczniów oraz nauczycieli. Treść szkolenia dostosowana była do odbiorcy. W trakcie spotkania rodzice zapoznali się z definicją uzależnienia behawioralnego oraz symptomów jakościowych oraz ilościowych w tym obszarze. Rodzice dowiedzieli się jak uzależnienie od telefonu(fonoholizm) oraz od internetu wpływa niekorzystnie na rozwijający się mózg dziecka. Omówiono objawy somatyczne – zaburzenia rytmu dobowego, zaburzenia odżywiania, wybuch agresji, izolacja; objawy poznawcze – problemy z uwagą/ koncentracją oraz problemy z zapamiętywaniem; objawy emocjonalne w tym zaburzenia afektywne. Szkolenie wzbogacone zostało o elementy podstaw

powstawania kryzysów, a także zadania interwencji kryzysowej oraz opis procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych. W trakcie spotkania zostały omówione alternatywy spędzania wolnego czasu, które mogą mieć działanie przeciwdziałania uzależnieniom. Punktem kulminacyjnym było podkreślenie znaczenia relacji rodzic – dziecko.

Dział Profilaktyki – oferta.

Rodzicom uczniów III klasy ZSP nr 5 została przedstawiona oferta działu ze szczególnym uwzględnieniem działań skierowanych do dzieci z trudnościami wychowawczymi. Omówiony został trening umiejętności społecznych, wsparcie pedagogiczne indywidualne i grupowe oraz interwencyjna pomoc psychologiczna.

Spotkania edukacyjne z rodzicami, szkolenia dla nauczycieli i pracowników MOPS

✓ Warsztaty oddechowe.

W czasie warsztatów przedstawiono techniki oddechowe, dzięki którym uczestnicy rozwinęli świadomość swojego ciała i duszy, za pomocą oddechu. Świadomy, głęboki i spokojny oddech daje człowiekowi możliwość bardziej dogłębnego poznania samego siebie, jak i otaczającego świata. W czasie warsztatów uczestnicy zgłębiali takie wartości jak: wdzięczność, samoświadomość, spokój ducha, odpuszczenie, wyciszenie, kontakt z rzeczywistością i chwilą obecną. Na początku warsztatów wprowadzono uczestników w stan pełnej relaksacji, po czym przeprowadzono medytację. Tematy zajęć były różne, w zależności od przeprowadzonej medytacji. W czasie warsztatów uczestnicy słuchali kojącej muzyki relaksacyjnej lub dźwięków natury z głośnika, a prowadzący na żywo czytał treść relaksacji i medytacji.

W warsztatach uczestniczyli: pracownicy MOPS, rodzice osób niepełnosprawnych przy Dziale Wspierania Rodziny, opiekunowie i podopieczni Oddziału Psychiatrycznego przy Specjalistycznym Szpitalu im. dra Alfreda Sokołowskiego, RWS Nowe Miasto, seniorzy z Klubu Senior + (Biały Kamień), stowarzyszenie „Radość życia”, Zrzeszenie Emerytów Rencistów i Inwalidów, pracownicy Domu Dziecka nr 4 oraz mieszkańcy Wałbrzycha.

Warsztaty sukcesywnie umacniają uczestników w poczuciu spokoju wewnętrznego, pozwalają zachować emocjonalną równowagę oraz bardziej przychylnie patrzeć na siebie i na otaczający świat. Uczestnicy po zajęciach podchodzą podzielić się swoimi przełomami związanymi z tematem zajęć, wyrażają wdzięczność za poszerzenie ich samoświadomości.

✓ Warsztaty „Sposoby radzenia sobie ze stresem”.

Zajęcia mają na celu przedstawienie skutecznych metod na rozładowanie stresu związanego z obciążającym emocjonalnie miejscem pracy. W czasie warsztatów przeprowadzono

moderowaną dyskusję nad codziennie dostępnymi i łatwymi do realizacji sposobami rozładowania stresu i zapobiegania mu. Poruszono tu istotność posiadania własnych zainteresowań, zwracanie uwagi na wyznaczanie własnych granic oraz higienę snu. W warsztatach uczestniczyli pracownicy Działu Finansowego oraz 4 Zespołów Pracowników Socjalnych. Dzięki zajęciom pracownicy MOPS mają w zanadru więcej narzędzi (albo umocnione narzędzia) do łagodnego i opanowanego funkcjonowania w bardzo dynamicznym środowisku pracy.

✓ ***Klient z niepełnosprawnościami.***

Założeniem zajęć jest przybliżenie pracownikom MOPS specyfiki pracy z klientami niepełnosprawnymi. Jest tu mowa o potrzebnej empatii, cierpliwości oraz indywidualnym podejściu do każdego klienta niepełnosprawnego. W warsztatach uczestniczyli pracownicy ZPS nr 1 i ZPS nr 3. Uczestnicy wyrazili wdzięczność za pogłębienie ich wglądów w ten temat, dzięki temu będą pracować z klientami niepełnosprawnymi z większą cierpliwością i otwartością.

✓ ***Warsztaty w Klubie Seniora pt. radzenia sobie ze stresem.***

Warsztaty miały na celu usystematyzowanie wiedzy na temat stresu. Zrozumienie reakcji organizmu w obliczu stresu. I co z tym związane omówienie różnic między emocjami i uczuciami. Omówiono ważne funkcje stresu. Uczestnicy mieli okazję przetrenować i porozmawiać na temat neutralizowania skutków nadmiernego stresu i nauczyć się rozpoznawania sytuacji stresowych. Zajęcia miały na celu edukację na temat stresu i naukę radzenia sobie w sytuacjach stresowych poprzez przyjęcie postawy aktywnej.

✓ ***Warsztaty praktykowania wdzięczności.***

Zajęcia przeprowadzone podczas Festiwalu Uzależnieni od życia. W czasie zajęć omówiono dlaczego warto praktykować wdzięczność w życiu codziennym. Warsztaty polegały na wyciszeniu się i skupieniu. Na tym aby wskazać jak myślenie, o codziennych pozytywnych aspektach naszego życia, wpływa na pozytywne postrzeganie świata i przez to na zdrowszy tryb życia i pozytywne do niego nastawienie. W warsztatach brali udział uczestnicy Festiwalu. Byli to uczniowie szkół podstawowych, średnich i osoby dorosłe.

✓ ***Warsztaty FAS, Płodowy Zespół Tytoniowy.***

Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z pojęciem Płodowego Zespołu Alkoholowego FAS, jego objawami, wpływem na codzienne funkcjonowanie dziecka oraz metodami postępowania po otrzymaniu diagnozy. Dodatkowo wiedza teoretyczna została wzbogacona prezentacją lalki terapeutycznej przedstawiającej niemowlę z objawami FAS, co miało duży wpływ na zapamiętanie przez uczestników szkolenia przedstawionego materiału. Omówiono

także Płodowy Zespół Tytoniowy, który coraz częściej jest diagnozowany u noworodków, natomiast niewiele jest materiałów profilaktycznych na temat palenia tytoniu w ciąży. Szkolenie dedykowane było pracownikom socjalnym i asystentom rodziny.

✓ ***Wpływ urządzeń elektronicznych na funkcjonowanie dzieci i młodzieży.***

Celem szkolenia było przedstawienie, w oparciu o najnowsze badania naukowe, wpływu światła niebieskiego emitowanego przez urządzenia ekranowe na funkcjonowanie dzieci i młodzieży. Uczestnicy brali aktywny udział, przytaczali własne spostrzeżenia, wspólnie ustaliliśmy działania naprawcze, które miały na celu zmniejszenie szkodliwości korzystania ze wspomnianych urządzeń. Szkolenie dedykowane było pracownikom socjalnym.

✓ ***Trudne dziecko.***

Celem szkolenia było przedstawienie faktów i mitów na temat tzw. trudnych dzieci, oddzielenie problematycznych zachowań dziecka od jego funkcjonowania w środowisku rodzinnym oraz zwrócenie uwagi na przyczynę tych zachowań i kompetencje wychowawcze rodziców. Uczestnicy omawiali przykłady z życia osobistego oraz pracy zawodowej. Istotny fragment szkolenia stanowił zorganizowany przez nich spontaniczny panel dyskusyjny, który poza wymianą doświadczeń pozwolił przeanalizować dotychczasowe stereotypy metod wychowawczych. W szkoleniu wzięli udział pracownicy socjalni i asystenci rodziny.

✓ ***Zaburzenia osobowości.***

Szkolenie z tego zakresu skierowane było do pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej(pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny). Szkolenie miało charakter warsztatowy i dotyczyło pogłębienia wiedzy z zakresu kryzysu zaburzeń osobowości. Uczestnicy dowiedzieli się, czym są zaburzenia osobowości – jak się różnicują/wg nowej nomenklatury ICD – 11. Omówienie znaczenia relacji w zaburzeniach osobowości oraz dysfunkcjonalnego przystosowania do rzeczywistości. W kontekście pracy w ośrodku omówiono zaburzenie: pogranicza (Borderline), osobowości zależnej oraz osobowości dysocjalnej. Analizowaliśmy klucze zachowań osób z zaburzeniami osobowości oraz ich podejście do norm społecznych. Szczególne miejsce w warsztacie miało omówienie kontekstu budowania relacji przez osoby z zaburzeniami osobowości. W trakcie szkolenia omówione zostały również przyczyny zaburzeń: rodzinne, społeczne oraz genetycznym. Uczestnicy dowiedzieli się w jaki sposób rozmawiać z osobami z zaburzeniami oraz jakich tematów unikać w kontakcie.

✓ ***Kryzys suicydalny.***

Szkolenie z tego zakresu skierowane było do pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej(pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny).

Szkolenie miało charakter warsztatowy i dotyczyło pogłębienia wiedzy z zakresu kryzysu samobójczego. Szkolenie omawiało tematy związane z odpornością psychiczną, w jaki sposób ją budować(zakres profilaktyki), jakie czynniki wpływają na osłabienie odporności psychicznej. Omówiono w tym obszarze konstrukcje osobowości oraz wybrane cechy temperamentalne (takie jak reaktywność). Uczestnicy w trakcie spotkania mogli omówić przypadki i dokonać analizy zagrożeń. Punktem kulminacyjnym było skoncentrowanie się na samym kryzysie oraz jego objawach: behawioralnych, poznawczych oraz emocjonalnych. W trakcie szkolenia pracownicy MOPS uczyli się również sposobu komunikacji z osobą zagrożoną samobójstwem oraz tworzenia kontraktu w kryzysie.

✓ **Profilaktyka zdrowia seniora.**

Prelekcje były skierowane do seniorów, którzy są mobilni i biorą aktywny udział w życiu społecznym w Wałbrzychu. Spotkanie miało za zadanie omówienie możliwości rozwojowych w okresie późnej dorosłości. Seniorzy zapoznali się z koncepcją sfer niebieskich. Seniorzy dowiedzieli się co wpływa na długą jakość zdrowego życia – takie jak: jedzenie, czas spędzony z bliskimi, znaczenie celu w życiu, aktywność fizyczna oraz unikanie stresu. Seniorzy zastanawiali się również nad swoimi czynnościami witalnymi oraz sposobami redukcji napięcia. Analizowaliśmy również przekonania dotyczące starości. Kontynuacją warsztatów było spotkanie w ramach „**Kręgów Wsparcia**”. W warsztatach brali udział pracownicy ośrodka, wolontariusze oraz inni społecznicy. W trakcie warsztatów tworzone plan wzmacniania seniorów, w oparciu o zasoby grupy.

✓ **Praca z zespołem - „Superwizja koleżeńska ” – szkolenie dla pracowników MOPS.**

Szkolenie dot. rozpoznania barier komunikacyjnych w pracy asystentów rodziny oraz pracowników z Działu Świadczeń, Pieczy Zastępczej oraz Działu Organizacyjnego. Spotkania miały charakter jednorazowy lub wielorazowy. W przypadku spotkań jednorazowych praca skoncentrowana była na kryzysie wewnątrz grupowym. W przypadku zajęć cyklicznych praca była w oparciu o scenariusz zajęć "Superwizja w praktyce" J. Hollowey, A. Millar. Temat spotkania: Omówienie CS – styl komunikacji w oparciu o różnice indywidualne. Procesy uczenia – omówienie(analiza barier/ czym jest samo utrudnianie), Zewnętrzny oraz wewnętrzny system samokontroli. Analiza zasobów – w tym zasobu jakim jest grupa.

✓ **Trening umiejętności społecznych.**

Szkolenie dla wychowawców Placówek Dziennego Wsparcia. Omówienie czym są umiejętności społeczne i w jaki w sposób należy je wzmacniać. Warsztat był zbudowany w oparciu o przypadki dzieci ze świetlic. Wychowawcy podczas spotkania nabyli podstawowe wiadomości

z zakresu psychologii rozwoju ze szczególny uwzględnieniem znaczenia normy – na poziomie intelektualnym i rozwoju psychospołecznego jednostki. Omówione zostały emocje oraz wpływ środowiska rówieśnicze. Uczestnicy wypisali znane im sposoby budowania umiejętności społecznych a następnie zapoznali się z wybranymi technikami dot. TUS. Omówione zostały również tematy dotyczące procedury budowania treningu w grupie: modelowanie, odgrywanie ról, informacja zwrotna. Dodatkowo analizowaliśmy sposoby przeciw działania agresji w grupie. Warsztat był zbudowany w oparciu o koncepcję Arnolda Goldsteina.

✓ **Warsztat „Moc motywacji”.**

Szkolenie skierowane było do wolontariuszy w ramach Gali Wolontariatu. Koncepcja szkolenia opierała się na logoterapii. Grupa była podzielona na 4 zespoły, które to miały przygotować tematy: Jakie komunikaty nas motywują/ nie motywują(I i II grupa) oraz jakie czynności nas motywują/ nie motywują do działania(III i IV grupa). Po zebraniu informacji został stworzony „Złoty standard motywacji”, ze szczególnym uwzględnieniem troski o siebie. Warsztaty miały ukazać jak ważny jest nas wewnętrzny głos i jakie mamy przekonania dotyczące komunikatów wewnętrznych. W trakcie spotkania zostały omówione również modele motywacyjne – np. HAPA, motywacja wewnętrzna i zewnętrzna oraz metoda WOOP.

✓ **Szkolenie „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemoc domowej” i procedura Niebieskie Karty po zmianach w ustawie.**

Szkolenie przeprowadzone przez kierownika Działu Profilaktyki i przedstawiciela Zespołu Interdyscyplinarnego, którego celem było omówienie zmian wprowadzonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemoc domowej. Uczestnicy spotkania – pracownicy socjalni, asystenci rodzinni i policjanci otrzymali wiedzę na temat zmian w nazewnictwie, zadań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno – pomocowych, udziału dzielnicowych w procedurze NK, przepisów związanych z wprowadzeniem nakazu i zakazu, roli świadka, ochrony osób doznających przemoc i konsekwencji ze stosowania przemoc.

✓ **Szkolenie „Procedura Niebieskie Karty” dla pracowników socjalnych i asystentów rodziny.**

Szkolenie przeprowadzone przez specjalistę Działu Profilaktyki, którego celem było zapoznanie pracowników terenowych MOPS z obszarem formalnym procedury oraz podejściem do osoby stosującej i doświadczającej przemoc. Ponadto omówiono zmiany prawne dotyczące krzywdzenia dzieci, mówiące o obowiązku zgłaszania przestępstw w stosunku do dzieci. Szkolenie miało na celu podniesienie kompetencji z zakresu przemoc oraz stosowanych procedur. W szkoleniu wzięło udział 40 pracowników socjalnych.

✓ **Szkolenie „Diagnoza i postępowanie specjalistów w sytuacji nadużyć seksualnych dzieci”.**

Celem przeprowadzonego szkolenia była nauka rozpoznawania zachowań seksualnych dzieci mieszczących się w normie rozwojowej oraz tych wskazujących na prawdopodobieństwo krzywdzenia dziecka, poznanie wszystkich obowiązków wynikających z aktualnych przepisów prawnych w zakresie podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka, poznanie zasad interwencji oraz rozmowy z dzieckiem zgłaszającym przemoc seksualną, zapoznanie z zasadami kontaktu z rodzicem dziecka krzywdzonego. Zapewnienie wsparcia dziecku oraz niekrzywdzącemu rodzicowi. Szkolenie wyposażyło uczestników w wiedzę w zagadnienia takie jak: rozwój seksualny dzieci – specyfika zachowań dzieci w poszczególnych fazach rozwojowych, norma i patologia zachowań seksualnych dzieci, zachowania normatywne i nienormatywne, kiedy podejmować interwencję?, rozmowa z dzieckiem doświadczającym przemocy seksualnej, rozmowa z rodzicem dziecka krzywdzonego. W szkoleniu wzięli udział pracownicy socjalni i asystenci rodziny

✓ **Trening kontaktu z osobą uzależnioną.**

Celem przeprowadzonych szkoleń było:

- zdobycie i pogłębienie wiadomości z zakresu uzależnienia,
- trenowanie umiejętności kontaktu z osobą uzależnioną,
- zwiększenie praktycznych umiejętności motywowania do terapii uzależnień,
- poznanie mechanizmów funkcjonowania rodziny z problemem alkoholowym.

Szkolenie wyposażyło uczestników w wiedzę na poniższe zagadnienia:

1. Fakty i mity dotycząc alkoholu/narkotyków.
2. Diagnoza zespołu uzależnienia wg ICD 10.
3. Fazy rozwoju uzależnienia.
5. Mechanizmy uzależnienia.
6. Pierwszy kontakt z osobą uzależnioną - ćwiczenia.
7. Rodzina z problemem uzależnienia.
8. Role dzieci w rodzinie z problemem uzależnienia.
9. Terapia. Ośrodki terapeutyczne.

W szkoleniu wzięli udział pracownicy socjalni.

✓ **Uzależnienia – alkohol, narkotyki – na co zwrócić uwagę będąc rodzicem nastolatka.**

Głównym celem przeprowadzonych zajęć dla rodziców rodzin zastępczych było:

- zwrócenie uwagi rodziców na zagrożenia związane z używaniem alkoholu, narkotyków, dopalaczy,

- przekazanie informacji o pierwszych sygnałach i objawach inicjacji alkoholowej lub narkotykowej,
- zaznajomienie rodziców z czynnikami chroniącymi i czynnikami ryzyka,
- zachęcanie rodziców do właściwej komunikacji z własnymi dziećmi oraz tworzenia bliskich, serdecznych relacji.

W trakcie zajęć rodzice uzyskali informacje na temat:

Czym są substancje psychoaktywne?. Co skłania młodzież do ich używania?. Czynniki psychospołecznych – ryzyka i chroniących oraz pozytywnych relacji rodzinnych będących głównym chroniącym czynnikiem.

Zadania realizowane przez Biuro Edukacji i Spraw Społecznych.

Mając na względzie jak najskuteczniejsze działania, Biuro Edukacji i Spraw Społecznych w Wałbrzychu kładzie nacisk na wspieranie nowoczesnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, kształtujących wśród młodego społeczeństwa, normy i wzorce zdrowego stylu życia bez używek oraz pokazujących jak konstruktywnie wykorzystać swój wolny czas. W oparciu o ustawę z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1608 ze zm.), zgodnie z uchwałą w sprawie przyjęcia Programu współpracy Miasta Wałbrzycha z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2023 rok Gmina Wałbrzych zleciła realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym. Podejmowane w ten sposób działania, tj. wybór najlepszych ofert i współpraca z organizacjami, mającymi największe doświadczenie w tym zakresie, pozwalają osiągnąć najlepsze rezultaty.

Zgodnie z uchwałą nr XLVI/528/22 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 24 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Wałbrzycha na lata 2022-2025 r. Biuro Edukacji i Spraw Społecznych w Wałbrzychu przygotowało otwarte konkursy ofert, w wyniku których wyłoniono realizatorów zadań publicznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

W celu podniesienia jakości działań profilaktycznych prowadzonych w szkołach dofinansowano szkolenie przygotowujące przyszłych realizatorów programu profilaktycznego UNPLUGGED. W trakcie 18 godzinnych warsztatów 11 nauczycieli, pedagogów i psychologów uzyskało kompetencje do prowadzenia skutecznej profilaktyki w szkołach.

Od września do końca listopada 2023 r. odbyło się 40 godzin zajęć w ramach programu „Szkoła dla rodziców” rekomendowanego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, z którego skorzystało 18 rodziców. Uczestnicy nauczyli się, w jaki sposób reagować na zachowania dzieci, jak rozpoznawać ich uczucia, jak wyznaczać granice i udzielać dzieciom wsparcia.

W okresie wakacyjnym Gmina Wałbrzych przekazała dotację wypoczynek dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych. Wyjazd na dwa turnusy do Połczyna Zdrój zorganizowało Polskie Towarzystwo Krajoznawcze z Zielonej Góry. W wypoczynku wzięło udział 90 dzieci, które oprócz bogatej oferty rekreacyjnej i sportowej przeplatanej wycieczkami, zapewnione miały codzienne zajęcia profilaktyczne z psychologiem.

Wypoczynek dla dzieci zorganizowała również Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Aniołów Stróżów na zadanie pod nazwą „Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z programem profilaktycznym Uczymy się żyć bez uzależnień”. W ramach zadania 35 dzieci w wieku 7-14 lat wyjechało na wypoczynek do Długopola Zdrój, gdzie miały liczne zajęcia warsztatowe, sportowe, taneczne, a także wycieczki krajoznawcze po Kotlinie Kłodzkiej. Warsztaty z profilaktyki uzależnień przeprowadzono w wymiarze 10 godzin zegarowych, w czasie których dzieci zdobywały umiejętności radzenia sobie z trudnymi sytuacjami, a także budowania i pogłębiania relacji interpersonalnych. Poznały sposoby rozpoznawania, nazywania i wyrażania emocji oraz zasady zdrowego odżywiania się.

W otwartym konkursie ofert na prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych wraz z programem w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom wyłonione zostały 3 kluby realizujące zadanie.

Na boisku przy szkole PSP 26 w dzielnicy Podzamcze zajęcia realizował Młodzieżowy Klub Sportowy Chełmiec Wodociągi Wałbrzych. W zajęciach, które odbywały się od poniedziałku do piątku w terminie od 1 czerwca do 30 sierpnia 2023 r. uczestniczyło dziennie ok. 25 dzieci. Szczególną grupą docelową były dzieci z ubogich domów, które nie wyjechały na wakacje. W tym czasie zorganizowano również trzy turnieje dla całych rodzin pod hasłem „Mama, tata, ja - każdy w piłkę gra” oraz warsztaty profilaktyczne UNPLUGGED w wymiarze 65 godzin. Podczas turniejów zapewniono wodę, napoje, owoce oraz nagrody rzeczowe.

W dzielnicy Piaskowa Góra przy PSP nr 15 zajęcia sportowe z programem profilaktycznym prowadził Klub Przyjaciół Siatkówki Chełmiec Wałbrzych. W trakcie trwania 3 miesięcznego projektu w zajęciach sportowych uczestniczyło ok. 2000 dzieci. Dzieci grały w siatkówkę, koszykówkę lub piłkę nożną. Podczas trwania projektu zorganizowano dwa turnieje siatkówki. Uczestnikom wręczono nagrody rzeczowe, medale i puchary.

Ponadto dwukrotnie zorganizowano spotkania z zakresu profilaktyki uzależnień oraz jedno profesjonalne szkolenie z pierwszej pomocy, w których udział wzięło ok. 100 dzieci.

W okresie od 26 czerwca do 31 sierpnia 2023 r. również Stowarzyszenie Górnicy Wałbrzych 2010 zorganizowało zajęcia sportowe dla dzieci z programem uzależnienia, które Gmina Wałbrzych wsparła kwotą 30.000,00 zł. Przeprowadzono 245 godzin zajęć sportowych oraz 50 godzin zajęć profilaktycznych. W codziennych zajęciach sportowych uczestniczyło ok. 85 dzieci. Stowarzyszenie MONAR w ramach zadania „Zagłębie Twórczości” realizowało poniższe działania:

- 1) realizację programu profilaktycznego "Laboratorium Wiedzy Pozytywnej" w szkołach dla uczniów klas 7 i 8, ich rodziców i nauczycieli, które mają na celu ukształtowanie postaw uczestników afirmujących abstynencję od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych w wymiarze emocjonalnym (pozytywny stosunek do abstynencji), poznawczym (dysponowanie wiedzą na temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych) i behawioralnym (nieużywanie substancji psychoaktywnych),
- 2) grupa wsparcia dla rodzin, które dotknął problem uzależnienia - działanie skierowane do osób i członków rodziny, które dotknął problem uzależnienia od środków psychoaktywnych, gdzie mogą otrzymać pomoc w uzyskaniu równowagi psychicznej a także w sposób otwarty i bezpieczny porozmawiać o swoich problemach z osobami w podobnej sytuacji, dzielić się swoim doświadczeniem, zdobywać wiedzę na temat uzależnienia oraz wiedzę, w jaki sposób doprowadzić osobę uzależnioną do leczenia,
- 3) działalność Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego od poniedziałku do piątku obejmująca konsultacje i porady dotyczące problemu uzależnienia, kierowanie osób uzależnionych na oddziały detoksykacji czy do ośrodków terapii uzależnień, udzielanie pomocy w znalezieniu rozwiązań dotyczących konfliktów z prawem oraz pomocy terapeutycznej.

Stowarzyszenie Klub Abstynenta na Palestynie realizowało zadanie „Wspólnie przeciw uzależnieniom - 2023” z przeznaczeniem na dyżury specjalistów w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w Wałbrzychu oraz na działania na rzecz integracji rodziny dotkniętej uzależnieniem oraz integrację społeczną osób uzależnionych i ich rodzin. Osoby potrzebujące pomocy otrzymały wsparcie doradcze i terapeutyczne w punkcie działającym przy Radzie Wspólnoty Samorządowej „Sobięcin, Gaj” od poniedziałku do czwartku. Program pozwolił osobom uzależnionym i ich rodzinom wziąć udział w wycieczkach turystycznych oraz warsztatach terapeutycznych, co dało uczestnikom możliwość zintegrowania się między sobą, wymiany doświadczeniami w zakresie trzeźwego życia, a także spędzania czasu w efektywny i edukacyjny sposób. Zdobyte doświadczenia i umiejętności będą miały z pewnością pozytywny wpływ na dalsze życie osób uzależnionych oraz członków ich rodzin.

Na prowadzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Wałbrzycha Gmina Wałbrzych w 2023 r. wsparła Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu, organizacji pozarządowej wyłonionej w drodze otwartego konkursu ofert.

Placówka wsparcia dziennego w formie opiekuńczej działała w okresie od 1 lutego do 31 grudnia 2023 r., przez 5 dni w tygodniu 4 godziny dziennie. Oprócz zajęć opiekuńczo-wychowawczych wspomagających naukę prowadzone były także zajęcia z elementami profilaktyki uzależnień. W okresie ferii zimowych i wakacji zapewniono dzieciom wypoczynek i wycieczki. Organizowano takie imprezy okolicznościowe jak: Dzień Dziecka, Mikołajki, Tłusty Czwartek, śniadanie wielkanocne czy Wigilię.

Natomiast na realizację zajęć opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym wraz z organizacją wypoczynku w okresie letnim Gmina Wałbrzych dofinansowała w 2023 roku 1 organizację pozarządową, wyłonioną w drodze otwartego konkursu ofert. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Wałbrzychu w okresie od 1 lutego 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. prowadziło 2 świetlice w 2 dzielnicach Wałbrzycha (Biały Kamień i Rusinowa). Dzieciom zagwarantowano pomoc w nauce wyrównującą szanse edukacyjne, zajęcia propagujące profilaktykę uzależnień, zajęcia plastyczne, muzyczne i techniczne. Dzieci miały zapewnioną opiekę wraz z poczęstunkiem przez 5 dni w tygodniu po 3 godziny dziennie. Zorganizowano im wyjścia m. in. do kina, Explora Parku, Starej Kopalni i Palmiarni oraz wypoczynek pobytowy w okresie ferii zimowych i wakacji.

Pozostałe zadania podejmowane przez Dział Profilaktyki:

W omawianym okresie sprawozdawczym Dział Profilaktyki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej organizował lub uczestniczył w wydarzeniach, podczas których realizował działania profilaktyki środowiskowej: prowadził pogadanki z dorosłymi, przeprowadzał konkursy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, w których otrzymać można było nagrody rzeczowe oraz gadzety promujące dział: smycze, długopisy, torby płócienne, kubki, bransoletki, przypinki.

We wszystkich wydarzeniach udostępniane były materiały informacyjne na temat działu i innych instytucji na terenie Wałbrzycha świadczących pomoc oraz materiały edukacyjne (ulotki, broszury, plakaty). Łącznie udział w działaniach z udziałem Działu Profilaktyki wzięło udział ok 2140 osób. Działania, o których mowa to:

✓ I Festiwal Uzależnieni od Życia.

25 i 26 września 2023 roku odbył się I Festiwal Uzależnieni od Życia, którego organizatorem był Dział Profilaktyki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu. Wydarzenie zostało zorganizowane w Akademii Nauk Stosowanych im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu. Celem wydarzenia było pokazanie mieszkańcom Wałbrzycha, tego, co w życiu pozytywne i dobre wolne od nałogów i przemocy. Pokazanie sposobów radzenia sobie w trudnych sytuacjach i z trudnymi emocjami, promowanie zdrowego stylu życia, integrowanie różnych środowisk i grup wiekowych, zaprezentowanie różnorodnych dziedzin ważnych dla indywidualnego rozwoju, jako alternatywy dla podejmowania zachowań ryzykownych.

Odczarowanie wizerunku Ośrodka, nawiązanie współpracy między instytucjami i NGO. Festiwal dedykowany był wszystkim mieszkańcom Wałbrzycha, od dzieci po seniorów, a zaproponowana oferta warsztatów i zajęć dostosowana do wszystkich grup wiekowych. Działania promocyjne wykorzystywały wszelkie możliwe nośniki informacji publicznej -telewizję, radio, strony internetowe, media społecznościowe, plakaty i citylighty. Podczas pierwszego dnia Festiwalu odbyły się wykłady i wystąpienia osób, które zawodowo zajmują się zdrowiem i profilaktyką pozytywną. Wskazywano m. in. skuteczne narzędzia dbania o zdrowie psychiczne, pracę z życzliwością, wyrażanie wdzięczności, zdrowe nawyki żywieniowe i jak delektować się trzeźwym życiem. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 28 zaprezentowała przedstawienie teatralne pt. „Daisy”.

Drugi dzień Festiwalu odbył się w plenerze i poświęcony był zajęciom praktycznym, warsztatom, grom i zabawom. Uczestnicy mieli możliwość malować, tworzyć kompozycje z kwiatów, wziąć udział w kursie pierwszej pomocy, nauczyć się tańczyć do muzyki latynoskiej, wziąć udział w warsztatach żywieniowych, zrelaksować się podczas warsztatów oddechowych i jogi, wziąć udział w koncercie tybetańskich mis i gongów, wziąć udział w konkursie profilaktycznym, skorzystać z warsztatów szycia na maszynach, pojeździć na rowerze elektrycznym, poćwiczyć z trenerem personalnym, uczestniczyć w strefie wyobraźni Sowa, uczestniczyć w warsztacie pozytywnego myślenia i wyrażania wdzięczności i nauczyć się zdrowego myślenia i postrzegania świata.

Festiwal został podsumowany wystąpieniem Zespołu Pieśni i Tańca oraz wystąpieniem motywacyjnym Jerzego Górskiego, bohatera książki i filmu „Najlepszy”, z którym mogły się spotkać m. in. osoby podejmujące zachowania ryzykowne, czy będące w kryzysie. Celem spotkania było wskazanie jak słabość zamienić w wielką siłę, ukazanie jak ważne jest wyznaczanie sobie celów, oraz pokazanie że nie ma rzeczy niemożliwych i, że zawsze można wszystko zacząć od początku.

Wydarzenie było bezpłatne, w którym wzięło udział ok 800 osób. Byli to uczniowie z wałbrzyskich szkół, pracownicy instytucji miejskich, rodziny z dziećmi, osoby dorosłe i seniorzy.

Partnerami byli: Akademia Nauk Stosowanych, Stara Kopalnia, Wałbrzyski Ośrodek Kultury, Straż Miejska, Stowarzyszenie Radość Życia, Via Salutis, FRES, RCWiP, Siódme Niebo, Nasze Wsparcie, Stacja Joga, FRES, Fundacja DOBROSTAN, Raga, Fit Klub 24, Cordex, WPWiK, Zespół Pieśni i Tańca, działy i zespoły MOPS Wałbrzych, ZHP, Kluby sportowe, Aqua Zdrój.

- **Dni Wałbrzycha w Starej Kopalni** - impreza społeczno – kulturalna Wałbrzyskiego Ośrodka Kultury, w której uczestnictwo zaangażowane są instytucje miejskie i instytucje kultury. Zdaniem Działu Profilaktyki była edukacja mieszkańców Wałbrzycha, w ramach kampanii Widzę, Słyszę, Reaguję, na temat szkodliwych zachowań zarówno związanych z uzależnieniami jak i przemocą. Mieszkańcy, którzy uczestniczyli w rozmowach, otrzymywali gadżety i materiały informacyjno – edukacyjne. Z oferty działu skorzystało ok 50 osób, głównie dzieci oraz osoby dorosłe.

- **„6 Sabacik”** – impreza Straży Miejskiej na stadionie przy ul. Kusocińskiego. Odbiorcami działań specjalistów DP były głównie dzieci i młodzież, która chętnie brała udział w rozmowach i konkursach profilaktycznych. Rozmowy dotyczyły profilaktyki przemocy rówieśniczej, seksualnej i cyberprzemocy. Uczestnicy otrzymywali gadżety i materiały informacyjno – edukacyjne. Z oferty działu skorzystało ok 150 osób, głównie dzieci i młodzież.
- **Półmaraton TOYOTY**– impreza sportowa organizowana przez Urząd Miasta, w którym wzięli również udział pracownicy Działu Profilaktyki. W spotkaniu pod parasolem udzielali informacji mieszkańcom Wałbrzycha na temat profilaktyki uzależnień i przemocy. Mieszkańcy, którzy uczestniczyli w rozmowach, otrzymywali gadżety i materiały informacyjno – edukacyjne. Z oferty działu skorzystało ok 100 osób, dzieci i osoby dorosłe.
- **Dzień rodzicielstwa Zastępczego** – piknik promujący rodzicielstwo zastępcze, dedykowany rodzinom zastępczym. Dział Profilaktyki promował w tym dniu zdrowy styl życia wolny od nałogów i przemocy. W konkursach profilaktycznych poruszane tematy dotyczyły głównie cyberprzemocy, zdrowych nawyków i profilaktyki zdrowia psychicznego. Z oferty działu skorzystało ok 100 osób, głównie dzieci i młodzież.
- **Senioralia** – wydarzenie dedykowane osobom 60+ organizowanym przez Stowarzyszenie Radość Życia. Specjaliści działu, oprócz tradycyjnie prowadzonych spotkań edukacyjnych Pod Parasolem, prowadzili wykłady nt. Przemocy wśród osób starszych, w jaki sposób pomóc sobie i innym oraz warsztaty oddechowe. Z oferty działu skorzystało ok 100 osób.
- **Piknik wakacyjny na otwarcie Parku Sybiraków** – w zrewitalizowanym parku na Piaskowej Górze zostały zorganizowane gry i zabawy dla najmłodszych. Dział Profilaktyki przygotował konkursy profilaktyczne oraz pogadanki na temat przemocy rówieśniczej oraz mądrego i bezpiecznego reagowania na wszelkie zachowania destrukcyjne, zagrażające życiu i zdrowiu. Z oferty działu skorzystało ok 150 osób.
- **Kampania Ławkowa i Spotkania Pod Parasolem** – w okresie wakacyjnym, od lipca do sierpnia odbywały się spotkania edukacyjne z mieszkańcami Wałbrzychu. W lipcu, na Podzamczu, Piaskowej Górze i w Parku Sobieskiego, pracownicy Działu Profilaktyki przysiadali się do siedzących na ławkach mieszkańców Wałbrzycha i rozmawiali o problemach społecznych, głównie o przemocy w rodzinie. W sierpniu, na Placu Magistrackim pracownicy działu zapraszali do rozmów pod parasolem. W obu wydarzeniach rozdawane były materiały informacyjno – edukacyjne. Z oferty skorzystało łącznie ok 200 osób.
- **Promocja grupy młodzieżowej** – na przełomie stycznia i lutego pracownicy Działu Profilaktyki odwiedzili wszystkie wałbrzyskie szkoły podstawowe i średnich w celu wypromowania działań skierowanych do młodzieży.

- **Kampania Biała Wstążka i Marsz Białej Wstążki** - W ramach ogólnoswiatowej kampanii „16 dni przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć” Dział Profilaktyki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu organizuje marsz Białej Wstążki. Do udziału w wydarzeniu zapraszane są instytucje pomocowe działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, tj. Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny – Policja, Kuratorzy Sądowi, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, służba zdrowia, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia, szkoły, ponadto kluby seniora, świetlice środowiskowe, mieszkańcy Wałbrzycha. Uczestnikom marszu którzy mieli przygotowane plakaty i transparenty z hasłami antyprzemocowymi, rozdawane były białe baloniki. Podczas marszu, w wyznaczonych punktach prowadzone były mini wykłady z obszaru przemocy. Działanie poprzedzone było akcją promującą wydarzenie poprzez emisję citylightów na przystankach autobusowych rozmieszczonych w centralnych punktach miasta. W marszu wzięło udział około 150 osób.
- **Festyn przy Zespole szkolno – Przedszkolnym Nr 1-** z okazji uroczystego otwarcia wyremontowanej ulicy 1 Maja na Sobięcinie, miasto zorganizowało festyn na terenie szkoły podstawowej, w którym pracownicy DP wzięli udział. Przygotowane zostały konkursy oraz pogadanki dla uczniów oraz ich rodziców, w których wzięło udział ok 100 osób.
- Jarmark Bożonarodzeniowy – we współpracy z Gminą w Bibliotece pod Atlantami zostały zorganizowane warsztaty w ramach kampanii „Przeciw pijanym kierowcom” z użyciem alkogoogli oraz warsztaty z afirmacji wdzięczności. W spotkaniach łącznie wzięło udział ok 20 osób.
- **Taniec przeciwko przemocy** - 14 lutego, w ramach międzynarodowej akcji „One Billion Rising – Taniec Przeciwko Przemocy” przedstawicielki instytucji miejskich – Urzędu Miasta, szkół, Ośrodka Pomocy Społecznej, Kongresu Kobiet, Wałbrzyskiej Rady Kobiet, wykonały taniec manifestując tym samym sprzeciw i niezgodę na wszelkie przejawy przemocy, a na gałązkach drzew w Rynku, zostały rozwieszane serduszka z hasłami antyprzemocowymi, tworzone przez pracowników Działu Profilaktyki, które miały na celu uwrażliwić mieszkańców Wałbrzycha na zjawisko przemocy. W wydarzeniu wzięło udział ok 50 osób.

Pracownicy Działu Profilaktyki, w ramach profilaktyki środowiskowej, prowadzili pogadanki na temat zdrowego stylu życia wolnego od nałogów i przemocy oraz prowadzili profilaktyczne konkursy dotyczące wiedzy o uzależnieniach i przemocy, w ramach Kampanii „Widzę, Słyszę, Reaguję”. Profilaktyką objęte są zarówno dzieci i młodzież, osoby dorosłe jak i seniorzy. Każda osoba, z którą rozmawia pracownik DP, otrzymuje materiały informacyjno – edukacyjne w postaci ulotek i biuletynów oraz materiały w postaci materiałów promocyjnych takich jak smyczki, przypinki, torby, kubki, notesy do wyboru.

W okresie sprawozdawczym, od maja do października 2023 roku pracownicy działu objęli wsparciem i działaniami edukacyjnymi dzieci, młodzież i osoby dorosłe około 2140 osób.

Zespół Placówek Wsparcia Dziennego

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wałbrzychu w 2023 roku prowadził Placówki Wsparcia Dziennego w formie opiekuńczej z oddziałami:

1. Placówka Wsparcia Dziennego „Śródmieście”
ul. Mickiewicza 26, 58 – 300 Wałbrzych
2. Placówka Wsparcia Dziennego „Piaskowa Góra”
ul. Dunikowskiego 39, 58 – 309 Wałbrzych
3. Placówka Wsparcia Dziennego „Podzamcze”
ul. Grodzka 71, 58 – 316 Wałbrzych
4. Placówka Wsparcia Dziennego „Podgórze”
ul. Niepodległości 64, 58 – 303 Wałbrzych

Pobyty w Placówce były dobrowolny i nieodpłatny, a przyjęcie następowało na pisemny wniosek rodziców, opiekunów prawnych dziecka, lub na wniosek sądu. Placówki przeznaczone są dla dzieci od 6 do 16 roku życia. Głównym zadaniem było objęcie dzieci opieką i wychowaniem w celu wsparcia rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Celem działalności placówek było przede wszystkim wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, wyrównywanie deficytów oraz oddziaływanie na środowisko młodego człowieka, wobec zagrożeń uzależnieniami i wykluczeniem społecznym.

W ramach zadań w roku 2023 Zespół Placówek Wsparcia Dziennego zorganizował szereg zajęć rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży, tj.: edukacyjne, plastyczne, techniczne, muzyczne, sportowe, czytelnicze, integracyjne a także profilaktyczne. Przez cały rok, zapewniano we wszystkich placówkach systematyczne dożywianie w postaci kanapek i owoców. Zorganizowano dla podopiecznych wypoczynki zimowy oraz letni. W roku 2023 do placówek łącznie zapisanych było 149 dzieci.

W placówkach stworzono również program profilaktyki uniwersalnej, który jest dostosowany do potrzeb rozwojowych wychowanków oraz środowiska lokalnego i służy ujednoliceniu działań wychowawczych i profilaktycznych. Jego realizacja odbywała się w ramach codziennych zajęć prowadzonych przez wychowawców, psychologów, spotkań z przedstawicielami straży miejskiej i sanepidu oraz innych instytucji pomocowych, mających na celu informowanie podopiecznych o szkodliwości używek i innych zachowań ryzykownych.

Program z zakresu profilaktyki realizowany był przez cały rok a podopieczni wzięli udział takich przedsięwzięciach jak, m.in.:

- „One billion rissing” - ogólnoswiatowa kampania - taniec przeciwko przemocy,
- „Sieciaki” - edukacyjna akcja bezpieczeństwa w sieci we współpracy z Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę,

- „VI Sabacik ze Strażą Miejską” – festyn profilaktyczny
- „Uzależnieni od życia” – festiwal o tematyce profilaktycznej,
- „Marsz białej wstążki” – happening w ramach 16 dni przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć.

Tego typu działania pozwalają chronić dzieci przed różnego rodzaju patologią (przemocą, uzależnieniami, kontaktem z używkami) i uczą właściwego reagowania lub zapobiegania takim zachowaniom. Pomagają również promować zdrowy styl życia i wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu.

Klub Integracji Społecznej

Klub Integracji Społecznej (KIS) to jednostka, której celem jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowaniu i podtrzymywaniu umiejętności w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy. Podstawowym celem prowadzenia Klubu Integracji Społecznej jest świadczenie takich usług, które wpisują się w pojęcie reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Uczestnicy zajęć w Klubie Integracji Społecznej, to przede wszystkim osoby zaliczane do takich grup ryzyka:

- długotrwale bezrobotnych, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- bezdomni, realizujący indywidualny program wychodzenia z bezdomności;
- uzależnieni od alkoholu,
- uzależnieni od narkotyków,
- chorych psychicznie, w rozumieniu przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
- zwolnieni z zakładów karnych, mający trudności w integracji ze środowiskiem, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- uchodźców realizujących indywidualny program integracji, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej,
- osób niepełnosprawnych, w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

Klub Integracji Społecznej działający przy MOPS w Wałbrzychu realizuje usługi m. in. poprzez organizowanie różnego typu zajęć. W 2023 roku powyższe cele realizowane były poprzez współpracę z:

- Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy w Wałbrzychu świadczącym specjalistyczne, bezpłatne usługi przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej na rzecz członków KIS w formie zajęć aktywizacyjnych, przygotowujących osoby bezrobotne i poszukujące pracy do samodzielnego poruszania się po rynku pracy oraz podjęcia zatrudnienia, a także warsztatów grupowych, konsultacji indywidualnych i wizyty studyjnej na której mieli możliwość wykonania testu KZZ.

Uczestnicy KIS, biorą udział w programie, opracowanym na podstawie indywidualnej diagnozy, dostosowanym do potrzeb i problemów jej odbiorców. Cykl zajęć w którym biorą udział członkowie trwa 6 miesięcy, a klubowicze spotykają się 3 razy w tygodniu po ok. 2 – 3 godziny. Zgodnie z założeniem KIS na każdy miesiąc opracowany jest szczegółowy harmonogram zajęć, obejmujący zagadnienia z reintegracji społecznej i zawodowej.

W edycji trwającej od 11.05.2023 r. do 16.11.2023 r. w Klubie Integracji Społecznej łącznie odbyły się 63 spotkania w których wzięło udział 20 osób z czego 4 uzyskało zaświadczenie ukończenia uczestnictwa w zajęciach KIS.

Uczestnicy Klubu Integracji Społecznej w okresie sprawozdawczym mieli możliwość skorzystania z zakresu:

Reintegracji Zawodowej w ramach której odbyły się:

- **Warsztaty komputerowe** – w ramach zajęć uczestnicy byli szkoleni w zakresie obsługi komputera PC, urządzeń peryferyjnych typu: drukarka, masowe urządzenia magazynujące pamięci przenośne. Warsztaty obejmowały naukę aktywnego tworzenia i opracowywania dokumentów tekstowych (CV, list motywacyjny), tworzenie tabel w programie Microsoft Word, przyswajanie podstawowych mechanizmów aktywności w sieci internetowej (założenie poczty e-mail czy profilu na portalach społecznościowych, umożliwiających aktywne poszukiwanie pracy za pośrednictwem sieci Internet. Zajęcia komputerowe umożliwiły również uczestnikom rozwój własnych zainteresowań i zdolności, poszerzenie wiedzy oraz odkrywanie własnych możliwości.
- **Zajęcia warsztatowe z zakresu aktywizacji zawodowej oraz indywidualne konsultacje** - prowadzone przez doradców zawodowych z Centrum Integracji i Planowania Kariery Zawodowej - Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy. W trakcie spotkań uczestnicy poznali podstawowe zagadnienia dotyczące rynku pracy i mechanizmy, które nami rządzą. Dokonali analizy lokalnego rynku pracy, określili swoją sylwetkę zawodową oraz dokonali bilansu swoich słabych i mocnych stron. W trakcie zajęć dopasowali swoje kwalifikacje, umiejętności oraz predyspozycje do ofert rynku pracy, podejmowali decyzje dotyczące swojej przyszłości zawodowej oraz nabywali wiedzę i umiejętności z zakresu technik i metod poszukiwania pracy.
- **Wizyty studyjne** - których celem było zapoznanie uczestników z ofertą edukacyjną dla osób dorosłych z działalnością podmiotów ekonomii społecznej oraz nabyciem wiedzy umiejętności w zakresie aktywizacji społeczno - ekonomicznej. Klubowicze mieli okazję poznania dobrych praktyk przedsiębiorczości społecznej oraz wymianę doświadczeń.

Wizyty studyjne zorganizowane zostały w:

- Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej,
- TEB Edukacja,
- Centrum Nauki i Biznesu „Żak”

Zajęcia z zakresu reintegracji społecznej obejmowały:

- **Trening umiejętności społecznych (TUS)** – mający na celu określenie czynników motywujących w życiu codziennym oraz przeszkód na drodze do własnego zmotywowania. Pozyskania lub wzmocnienia poczucia wpływu na swoje funkcjonowanie.
- **Trening asertywności** – na zajęciach uczestnicy ćwiczą wyrażanie uczuć, poglądów, postawi w sposób bezpośredni i stanowczy, szanując opinie i prawa innych osób. Poprzez ćwiczenia ucząc się odmawiania bez poczucia winy i burzenia relacji oraz radzenia sobie z presją i naciskami.
- **Zajęcia integracyjne** – mające na celu integrację grupy poprzez lepsze poznanie siebie nawzajem oraz budowanie wzajemnego zaufania. W ramach zajęć uczestniczyli w wyjściu do kina Cinema City na film „Listy do M” oraz jesiennych warsztatach hortiterapeutycznych, które odbyły się w Parku Sobieskiego.
- **Zajęcia edukacyjne** – mające na celu wszechstronne rozwijanie umiejętności, zdobywanie nowej wiedzy oraz rozwijanie zainteresowań. W ramach zajęć klubowicze mieli możliwość uczestniczyć w warsztatach z lalką terapeutyczną, w zajęciach dot. racjonalnej terapii zachowań.
- **Warsztaty efektywnego zarządzania czasem** - zajęcia miały na celu naukę prawidłowego zarządzania czasem w tym planowania zadań i określania ich ważność, utrzymania samodyscypliny i cierpliwego dążenia do realizacji celów. Podczas zajęć uczestnicy mieli możliwość opracowania osobistego sposobu zarządzania zadaniami, redukcję stresu i lęku przed podjęciem pracy, podniesienie motywacji do działania, a także poczucia własnej wartości poprzez skuteczną organizację czasu na wielu płaszczyznach życia i skupienia na własnych potrzebach. Warsztaty obejmowały planowanie i organizację dnia oraz tygodnia, łączenie obowiązków domowych z pracą zawodową, a także podziałek obowiązków w rodzinie.
- **Zajęcia profilaktyczne** – czyli działania mające na celu promocję zdrowia oraz zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z zachowaniami dysfunkcyjnymi. Klubowicze uczestniczyli w I edycji dwudniowego Festiwalu „Uzależnieni od życia”, w warsztatach plenerowych „Świadomi w oddechu”, którego celem było zwiększyć poziom energii, podnieść swoją odporność, obniżyć tętno, uspokoić umysł, lepiej radzić sobie ze stresem oraz obniżyć poziom lęku, a także w cyklicznych spotkaniach z zakresu profilaktyki uzależnień.

Uczestnicy KIS mają do dyspozycji zaplecze komputerowe z dostępem do Internetu, niezbędne materiały pomocnicze, a także możliwość korzystania z poradnictwa specjalistycznego pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w tym poradnictwo:

- psychologiczne,

- terapeutyczne,
- pedagogiczne.

Ponadto 13 września 2023 r., zorganizowano we Wrocławskim Klubie Integracji Społecznej, spotkanie sieciujące Centra i Klubu Integracji Społecznej z województwa dolnośląskiego, które dotyczyły ścieżek reintegracji oraz dobrych praktyk. Niski poziom ukończenia zajęć w Klubie Integracji Społecznej, spowodowany był skierowaniem przez PUP uczestników do prac społecznie użytecznych, robót publicznych oraz staży zawodowych.

Działania zaradcze – realizacja zajęć w Klubie Integracji Społecznej przy nakładzie finansowym np. w ramach projektu (w tym opłacenie i realizacja kursów zawodowych), co wzbogaciłoby ofertę klubu i umożliwiło uczestnikom, poprawę sytuacji finansowej.

Wolontariat

W okresie sprawozdawczym w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wałbrzychu prowadzony był wolontariat. 48 wolontariuszy świadczyło pomoc na rzecz potrzebujących na terenie naszego miasta. Ogółem z różnych form pomocy skorzystało 354 osób.

Formy udzielanej pomocy:

- wsparcie emocjonalne (rozmowa z koordynatorem lub wolontariuszem, kontakt z psychologiem, pedagogiem),
- pomoc zakupowa (produkty żywnościowe, artykuły chemiczne, środki czystości i higieny, leki),
- załatwianie spraw (w tym urzędowych, w przychodni zdrowia, biblioteki, drobne czynności domowe m. in. wieszanie firanek, wyrzucanie śmieci, uruchamianie zakupionego telefonu dotykowego, podcinanie włosów, pomoc w zakupach internetowych, naprawa zepsutego kranu itp.).
- pomoc akcyjna w postaci świątecznych stroików oraz prezentów okolicznościowych (paczki, upominki).

Przed dopuszczeniem wolontariusza do wykonywania zadań w ramach wolontariatu, konieczne było zawarcie umowy o współpracy wolontariackiej oraz przeszkolenie wstępne. Składa się na nie szkolenie ogólne (instruktaż ogólny), które obejmuje umiejętności oraz wiedzę podstawową do wykonywania pracy, a także przepisy i zasady BHP zależne od stanowiska pracy (instruktaż stanowiskowy). Przeprowadzenie instruktażu ogólnego i stanowiskowego musi być zatwierdzone na piśmie oraz odnotowane w aktach wolontariusza. W 2023 roku przeszkolono 15 nowych wolontariuszy. W 2023 r. przeprowadzono 681 rozmów wspierających, mających na celu udzielenie wsparcia emocjonalnego, psychologicznego, pomocy zakupowej, rozeznania potrzeb seniorów, zorganizowania pomocy wolontariusza, udzielenia informacji na zapytania seniorów. Na bieżąco są także uzupełniane wykazy, dokumentujące, działanie wolontariatu.

Wolontariusze także aktywnie angażują się w działania na rzecz seniorów, w tym akcje podejmowane przez podmioty i instytucje działające na terenie naszego miasta.

- Z okazji „Dnia Babci i Dziadka” w styczniu 2023 r. wolontariusze dostarczyli seniorom drobne upominki przygotowane przez dzieci z Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego. Celem było wzmocnienie więzi z osobami starszymi oraz pokazanie dzieciom, że warto sprawiać przyjemność także osobom starszym.
- W miesiącu marcu w ramach wolontariatu zorganizowano „Wiosenny marsz - na powitanie wiosny”, w którym udział wzięli mieszkańcy Wałbrzycha, dzieci, młodzież oraz seniorzy. Celem wydarzenia była wspólna integracja międzypokoleniowa, a także podtrzymywanie tradycji powitania wiosny i zwrócenie uwagi na zmieniającą się przyrodę.
- W okresie Wielkanocy uczestnicy Klubu Seniora działającego przy CAL w Wałbrzychu, przygotowali świąteczne upominki. Natomiast dzieci z ZPWD świąteczne kartki wraz z życzeniami, które trafiły do samotnych seniorów korzystających z pomocy zakupowej. Celem było propagowanie i kultywowanie tradycji związanych z okresem Świąt Wielkanocnych.
- W celu integracji środowiska wolontariuszy przy wsparciu finansowym Fundacji „Merkury” oraz Korpusu Solidarności udało się zorganizować III Piknik Wolontariatu, w którym uczestniczyli wolontariusze działający przy MOPS w Wałbrzychu. Piknik odbył się w „Dworzysko” w Szczawnie Zdrój. Celem organizacji wydarzenia była wspólna integracja środowiska wolontariuszy, wymiana doświadczeń oraz zwiększenie motywacji do dalszego działania i pomocy na rzecz potrzebujących.
- W okresie letnim lipiec - sierpień zorganizowano akcję „Podaruj seniorowi swój jeden dzień wakacji”, wolontariusze wraz z seniorami spędzali czas na spotkaniach przy kawie, herbacie, ciastku, na wspólnych spacerach, na działce, na rozmowach o życiu, jego radościach i problemach. Celem akcji jest umożliwienie, żyjącym w osamotnieniu, niepełnosprawnym seniorom - spędzenia jednego przyjemnego dnia w towarzystwie wolontariusza.
- W Centrum Aktywności Lokalnej zorganizowano dla mieszkańców Wałbrzycha, spotkanie informacyjne z koordynatorką Stowarzyszenia „mali bracia Ubogich”. Jest to międzynarodowa organizacja zajmująca się organizowaniem wolontariatu towarzyszącego dla seniorów żyjących w poczuciu osamotnienia. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, podpisał także porozumienie dot. współpracy. Celem spotkania było przekazanie mieszkańcom informacji o nowej formie wsparcia dla seniorów oraz propagowanie idei wolontariatu.

- Wolontariusze włączali się także w prowadzenie zajęć dla dzieci z Zespołu Placówek Wsparcia Dziennego, udzielania indywidualnych korepetycji - pomocy w nauce, pomocy w organizację pracy opiekuńczo – wychowawczej. Celem zajęć było udzielanie wsparcia edukacyjnego dzieciom oraz pokazanie jak w sposób ciekawy i interesujący można spędzać czas wolny.
- Wolontariat prowadzony był również w Klubie Seniora. Wolontariusze dzielili się swoimi pasjami i zainteresowaniami z uczestnikami klubu, podczas zajęć artystycznych, florystycznych, rękodzieła itp. Celem zajęć była wspólna integracja uczestników oraz zachęcenie osób starszych do rozwijania swoich pasji i zainteresowań.
- W Klubie Integracji Społecznej działającym przy Centrum Aktywności Lokalnej realizowany był wolontariat, wolontariuszka prowadziła warsztaty komputerowe dla uczestników. Celem warsztatów było nabycie przez uczestników kompetencji cyfrowych tj.: tworzenie CV w wersji elektronicznej, wysyłanie aplikacji przez Internet, wyszukiwanie ofert pracy, wyszukiwanie informacji online itp.
- Wspólnie z organizacjami pozarządowymi współorganizowaliśmy II Galę Wolontariatu - „Moc Pomocy”, która odbyła się w Starej Kopalni i wzięło w niej udział blisko 200 osób z wałbrzyskiego środowiska wolontariuszy. Celem wydarzenia było wspólne spotkanie i integracja środowisk wolontariatu, organizacji pozarządowych i społeczników oraz podziękowanie za pracę na rzecz potrzebujących.
- Uczestniczyliśmy także w IX Wałbrzyskich Senioraliach, gdzie przedstawione zostały główne cele i założenia programu Korpus Wsparcia Seniorów. Koordynatorki opowiedziały seniorom o możliwości skorzystania ze wsparcia w ramach modułu I, II.
- W miesiącu grudniu 2023 r. koordynatorzy grupy Przyjaciele z Wałbrzycha, zorganizowali akcję „Podziel się dobrem na święta i zostań Św. Mikołajem dla seniora”. 150 paczek ze świątecznymi upominkami i żywnością trafiło do Wałbrzyskich seniorów, objętych pomocą w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów” oraz seniorów ze Związku Emerytów i Rencistów w Wałbrzychu. Obdarowani zostali również mieszkańcy Domów Pomocy Społecznej oraz seniorzy z Centrum Wsparcia Socjalnego. Ponadto wolontariusze zaangażowali się w akcję przygotowania i rozwiezienia posiłków wigilijnych mieszkańcom miasta, a w szczególności seniorom. Celem corocznej akcji jest sprawienie radości samotnym seniorom oraz tworzenie magii Świąt Bożego Narodzenia.
- W ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów”, zorganizowano dwa spotkania dotyczące „Budowania Lokalnego Systemu Wsparcia”, na rzecz wałbrzyskich seniorów w którym udział wzięli pracownicy socjalni MOPS, przedstawiciele lokalnych instytucji i organizacji pozarządowych, jak również wolontariusze. Celem spotkań, które miały charakter warsztatowy było zebranie pomysłów, dotyczących konkretnych działań oraz

wpracowanie sposobu współpracy na rzecz budowania lokalnej koalicji.

Dzięki przystąpieniu do Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego Korpusu Solidarności, wolontariusze i koordynatorzy mieli możliwość skorzystania z bonów edukacyjnych w wysokości do 1000 zł, którą mogą wykorzystać na rozwój swoich zainteresowań i umiejętności.

W Centrum Aktywności Lokalnej w ramach wolontariatu, działa **Wałbrzyski Telefon Senioralny** – miejska linia telefoniczna dla seniorów i co równie ważne prowadzona przez wałbrzyskich seniorów- wolontariuszy, którzy dyżurują od poniedziałku do czwartku w godz. 10:00 – 14:00. Telefon Senioralny służy wszystkim seniorom, którzy potrzebują pomocy w uzyskaniu porady, informacji, ale także mają możliwość porozmawiać, podzielić się swoimi troskami.

W 2023 r. przy Wałbrzyskim Telefonie Senioralnym dyżur pełniło 12 seniorów – wolontariuszy, którzy przeprowadzili 103 rozmowy telefoniczne, udzielając informacji, porad i wsparcia.

Ponadto w ramach wizyty studyjnej, odwiedzili nas wolontariusze z Bytomia. Celem spotkania była wymiana doświadczeń, energii i dobrych praktyk, pomiędzy wolontariuszami Bytomskiego i Wałbrzyskiego Telefonu Senioralnego. W trakcie wizyty opracowany został plan działania, mający na celu dalsze propagowanie idei Telefonu Senioralnego.

Koordynatorzy wolontariatu w ramach trwających IX Wałbrzyskich Senioraliów w Radiu Wrocław udzielali wywiadu dotyczącego, działalności wolontariuszy prowadzonej na rzecz wałbrzyskich seniorów w ramach „Korpusu Wsparcia Seniorów”.

Dla najbardziej aktywnych wolontariuszy pozyskano hologramy, które uprawniają do darmowego parkowania pojazdów na parkingach i placach należących do ZDKiUM.

Działalność Klubu Seniora

Przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Centrum Aktywności Lokalnej w okresie sprawozdawczym, prowadzono także zajęcia w ramach działającego Klubu Seniora. Uczestnikami klubu są osoby w wieku od 60 do 88 lat. W 2023 r. do Klubu należało 26 osób.

W roku 2023 zrealizowano dla społeczności senioralnej, następujące zajęcia:

- ✓ **Zajęcia florystyczno – artystyczne z elementami hortiterapii i arteterapii** – podczas zajęć seniorzy jak w latach ubiegłych mieli okazję poznać przede wszystkim sztukę układania bukietów, tworzenia jesiennych kompozycji oraz stroików Wielkanocnych i Bożonarodzeniowych. Przygotowywali kartki okolicznościowe, świąteczne lampiony, stroiki nagrobne oraz tworzyli kotyliony. Na w/w warsztatach wzbogacają własne doświadczenia,

rozwijać zainteresowania oraz umiejętności i zdolności manualne. Doskonałą również umiejętność koncentracji uwagi i pamięć. Podczas realizacji wspólnych prac uczą się współpracy i współdziałania w zespole oraz budowania odpowiedniej atmosfery.

W ramach zajęć z hortiterapii poznają dobroczynny wpływ natury na organizm człowieka. W okresie sprawozdawczym odbyło się 10 spotkań.

- ✓ **Zajęcia integracyjno – rozwojowe** zajęcia mają na celu integrację seniorów poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego przy grach stolikowych, łamigłówkach, krzyżówkach oraz na wspólnych wycieczkach i spotkaniach w Klubie i poza nim, a także na integracji z innymi uczestnikami Klubów Seniora tj. Klub Seniora z Białego Kamienia oraz zaprzyjaźnionym Klubem Seniora „Arnkia” z Jedliny Zdrój. W okresie sprawozdawczym odbyło się 26 spotkań.
- ✓ **Zajęcia edukacyjne** - mające na celu zdobywanie nowej wiedzy oraz rozwijanie zainteresowań. W ramach zajęć mieli możliwość uczestniczyć w warsztatach z lalką terapeutyczną, w zajęciach prowadzonych przez Powiatową Stację Sanitarno - Epidemiologiczną, dzięki której uczestnicy zostali edukowani z zakresu higieny osobistej, zdrowego stylu życia i odżywiania oraz chorób zakaźnych, Ponadto końcem roku uczestniczyli w spotkaniu, które dot. nieuczciwych sprzedawców i zagrożeń, które mogą napotkać osoby starsze w tym kradzieże i wyłudzenia. Spotkanie poprowadzone zostało przez Fundację LexCultura z Wrocławia, podczas spotkania. Wydarzenie miało swój oddźwięk w Radiu Wrocław. W okresie sprawozdawczym odbyły się 3 spotkania.
- ✓ **Zajęcia prozdrowotne i profilaktyczne** – czyli działania mające na celu promocję zdrowia oraz zapobieganie pojawianiu się problemów związanych z okresem starzenia. Klubowicze w 2023 r., mieli możliwość uczestniczyć w projekcie „Trwałość Pamięci”, organizowanym przez Centrum Usług Społecznych w Jedlinie Zdroju, a także konferencji podsumowującej zakończenie całości projektu, podczas której uczestniczyli w wykładach psychologa, neuro-psychologa oraz lekarza neurologa. W okresie letnim uczestniczyli w warsztatach „Świadomi w oddechu”, odbywających się cyklicznie w Parku Sobieskiego. Społeczność senioralna uczestniczyła również w I dwudniowym Festiwalu „Uzależnieni od życia”. W ramach zajęć klubowych seniorzy brali udział w spacerach Nordic Walking, treningu pamięci, gimnastyce umysłu oraz korzystali z zajęć z zakresu kosmetyki i rehabilitacji. Dla uczestników klubu zorganizowano także szkolenie z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Ponadto seniorzy korzystali z terapii Snoezelen w sali doświadczania świata Klubu Seniora „Senior +”. W okresie sprawozdawczym odbyły się 23 spotkania .

Członkowie Klubu Seniora uczestniczyli w działaniach dotyczących Organizowania Społeczności Lokalnej i integracji z mieszkańcami Wałbrzycha, a także spotkaniach międzypokoleniowych poprzez uczestnictwo w: Dniu Babci i Dziadka, które zorganizowane zostało przez dzieci z PSP nr 23 oraz PSP nr 28, marszu „Witaj Wiosno”, w którym udział wzięło ponad 100 osób, obchodach „Europejskiego Dnia Solidarności Międzypokoleniowej”, zorganizowanego w Centrum Aktywności Lokalnej, akcji „Czysty i zielony Wałbrzych”, obchodach „Światowego Dnia Życzliwości”, IX Wałbrzyskich Senioraliach.

Ponadto w okresie sprawozdawczym seniorzy uczestniczyli i brali udział w :

- ✓ „Pikniku Wolontariatu”, zorganizowanym przez MOPS i Fundację Merkury w ramach działań Narodowego Instytutu Wolności – Program Wsparcia i Rozwoju Wolontariatu Długoterminowego, który odbył się w kompleksie Dworzysko w Szczawnie Zdroju.
- ✓ Wydarzeniach organizowanych przez Urząd Miasta mi. wystawach, występach, spotkaniach, wernisażach,
- ✓ Wydarzeniach organizowanych przez Wspólnotę Samorządową Śródmieście,
- ✓ Wydarzeniach organizowanych przez Wałbrzyski Ośrodek Kultury,
- ✓ Wydarzeniach organizowanych przez Starą Kopalnię,
- ✓ Wycieczkach organizowanych przez Stowarzyszenie „Radość życia”,
- ✓ Wycieczkach organizowanych przez Biuro podróży „Omnibus”,
- ✓ Wydarzeniach i uroczystościach organizowanych przez zaprzyjaźnioną gminę Jedlina Zdrój,
- ✓ Wyjściu do Teatru Dramatycznego,
- ✓ Koncertach Filharmonii Sudeckiej,
- ✓ Koncertach Teatru Zdrojowego,
- ✓ Spotkaniach autorskich i wieczorkach poetyckich- organizowanych przez Bibliotekę „Pod Atlantami”,
- ✓ Pikniku Miejskim połączonym z otwarciem Parku Sybiraków,
- ✓ Tańcu przeciwko przemocy „One Billion Rising” zorganizowanym na wałbrzyskim rynku,
- ✓ Marszu „Białej Wstążki”, który zorganizowany został w ramach międzynarodowych obchodów akcji „16 dni przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć”,
- ✓ Jarmarku Bożonarodzeniowym we Wrocławiu.

Seniorzy w ramach działalności Klubu Seniora obchodzili także w roku 2023 spotkania okolicznościowe tj.: Walentynki, Tłusty czwartek, Dzień Kobiet, Jubileusz z okazji urodzin. Na portalu społecznościowym Facebook, prowadzona jest strona pod nazwą „Klub Seniora CAL”, gdzie znajdują się informacje i wydarzenia o działalności Klubu.

Łącznie w okresie sprawozdawczym seniorzy mieli możliwość uczestniczyć w 96 spotkaniach/wydarzeniach organizowanych dla uczestników Klubu Seniora i społeczności senioralnej.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W 2023 r. wpłynęły 164 wnioski o objęcie leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu i naruszających zasady współżycia społecznego. Składane wnioski pochodziły od osób prywatnych, najczęściej od rodzin i bliskich osób nadużywający alkoholu, Policji, MOPS-u, kuratorów sądowych i asystentów rodziny.

W okresie sprawozdawczym odbyły się 24 posiedzenia roboczych zespołów do spraw opiniowania i kierowania na leczenie odwykowe, na które wysłano 240 wezwań.

W omawianym okresie odbyło się wśród wezwanych osób z którymi przeprowadzono rozmowy 70 osób wyraziło zgodę na spotkania z terapeutą DP, 4 osoby wyraziły zgodę na podjęcie leczenia odwykowego w Czarnym Borze, 6 osób skierowano do Poradni Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień. Uczestnicy postępowania skorzystali ze wsparcia klubów abstynenckich AA umiejscowionych na terenie miasta Wałbrzych. Osoby zwracające się do MKRPA o informację o możliwości leczenia były informowane o miejscach w których mogą podjąć leczenia, informacje również dotyczyły odbywających się spotkań w klubach AA w dzielnicach Stary Zdrój i Sobiecin i terminów kolejnością. spotkań w/w grup.

W 2023 r. 123 osoby skierowano na badanie lekarskie celem określenia ewentualnego uzależnienia od alkoholu. W wyniku przeprowadzonych postępowań sporządzono 120 wniosków do Sądu. W trzech postępowaniach biegli nie wydali opinii i wskazali wykonanie badania u uczestników postępowania za rok.

Do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 60 wniosków w celu zdiagnozowania uzależnienia u kobiet, natomiast 104 wnioski dotyczyły mężczyzn.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych aktywnie współpracowała z Sądem Rejonowym w Wałbrzychu z Przychodnią Zdrowia Psychicznego i Terapii Uzależnień w Wałbrzychu. Ścisłe nawiązano współpracę z komisariatami policji znajdującymi się na terenie miasta Wałbrzych. Wnioski o skierowanie do leczenia odwykowego kierowali również dzielnicowi z komisariatów policji, którzy przeprowadzali także wywiady środowiskowe dotyczące osób wobec których złożono wnioski o skierowanie na leczenie odwykowe. MKRPA współpracowała również z Prokuraturą Rejonową w zakresie zobowiązania do leczenia odwykowego i Zespołem Interdyscyplinarnym w związku z toczącymi się procedurami Niebieskie Karty.

Do MKRPA zgłaszali się członkowie rodzin lub otoczenia osób uzależnionych od alkoholu korzystający ze wsparcia. Łącznie zgłosiły się 52 osoby, które otrzymały pełną informację o formach pomocy (pomoc terapeutyczna i psychologiczna). Osoby z otoczenia osoby uzależnionej otrzymały informację o punktach wsparcia. Do Komisji zgłaszały się osoby, które dobrowolnie chciały podjąć leczenie odwykowe w warunkach zamkniętych.

Działalność Miejskiej Komisji w latach 2020 - 2023 przedstawia się następująco:

Działalność MKRPA	2020	2021	2022	2023
Liczba wniosków w danym roku	154	194	161	164
Liczba wniosków ogółem	268	309	256	232
Liczba skierowanych osób(liczba wysłanych wezwań)	462	553	256	240
Liczba osób, które się zgłosiły	130	139	92	80
Liczba osób skierowanych do terapeuty DP	78	78	48	70
Liczba osób skierowanych do PZPiTU Anima	34	22	15	6
Liczba osób skierowanych do ZOZ w Czarnym Borze	5	24	29	4
Liczba osób skierowanych do biegłych sądowych	157	156	156	123
Liczba wniosków skierowanych do sądu	127	151	145	120
Liczba umorzonych postępowań	170	220	30	37
Liczba osób, która zgłosiła się o wsparcie z otoczenia osób uzależnionych	84	79	60	72
Liczba posiedzeń komisji	21	21	24	24

W roku 2023 r. liczba zgłoszeń do MKRPA zostaje na porównywalnym poziomie co w roku poprzednim co związane jest z dużą świadomością na temat uzależnienia, a kampanie informacyjne wpływają na ilość zgłoszeń i chęć sięgnięcia po pomoc przez rodziny osób uzależnionych.

ROK	2020	2021	2022	2023
Liczba wniosków ogółem dot. wydania zezwolenia na sprzedaż alkoholu w Gminie Wałbrzych	107	11	82	91
sprzedaż alkoholu w miejscu sprzedaży	32	29	32	36
poza miejscem sprzedaży	75	79	50	55

Wszystkie złożone wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie.

Wykaz przeprowadzonych przez MKRPA kontroli pkt sprzedaży w latach 2020-2023.

Rok	2020	2021	2022	2023
Liczba przeprowadzonych kontroli pkt sprzedaży	37	50	50	47
Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych	0	0	0	0
Liczba przeprowadzonych rozmów edukacyjnych	37	50	50	47

Kontrole pkt sprzedaży prowadzone są przez MKRPA na podstawie upoważnienia Prezydenta Miasta Wałbrzycha.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wałbrzychu zaopiniowała 91 wniosków o zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (dot. sklepów i lokali gastronomicznych).

Dwóch członków MKRPA bierze także udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego. Trzech członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczyło w szkoleniu pt. „Prawo i praktyka w działaniach gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i Zespołów Interdyscyplinarnych”- najnowsze zmiany i aktualne wskazówki”, prowadzonym przez Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Szkolenie obejmowało realizację gminnych programów profilaktyki jak również kontrolę punktów napojów alkoholowych.

W roku 2023 członkowie Komisji odbyli dwa spotkania plenarne na których omawiane były sprawy związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz profilaktyką uzależnień na terenie miasta Wałbrzych.

Realizacja celów, zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2023 opierała się na profilaktyce:

- ✓ zapobiegania spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie poprzez szeroko rozumianą edukację w szkołach i podczas działań profilaktyki środowiskowej;
- ✓ wszechstronnej pomocy rodzinom z problemem alkoholowym poprzez prowadzenie systemowego wsparcia indywidualnego i grupowego;
- ✓ edukacji społecznej, kierowanej do dzieci, młodzieży, osób dorosłych i seniorów;
- ✓ działaniach na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przestrzegania prawa;
- ✓ wypracowaniu wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych racjonalnych postaw wobec alkoholu, narkotyków i innych substancji o działaniu odurzającym poprzez edukację prowadzoną w szkołach, na świetlicach i podczas prowadzenia działalności profilaktyki środowiskowej;
- ✓ reagowania na wszelkie przejawy demoralizacji, podejmowania zachowań ryzykownych i przejawów przemocy, szukanie alternatywnych rozwiązań obu problemów społecznych;
- ✓ zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób z problemem uzależnień i ich rodzin poprzez udzielanie pomocy, wsparcia i motywacji do podjęcia terapii;
- ✓ udzielanie nieodpłatnego wsparcia psychologicznego i pedagogicznego osobom z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodzinnymi, bezrobocia, długotrwałej choroby i innych, występujących na terenie Gminy Wałbrzych;
- ✓ prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności prowadzenie profilaktyki dla dzieci i młodzieży w szkołach, świetlicach oraz podczas działań profilaktyki środowiskowej;
- ✓ wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień, podejmowanie współpracy i działań propagujących pozytywną profilaktykę wolną od uzależnień i przemocy,
- ✓ inicjowaniu nowych wydarzeń;
- ✓ pozyskiwaniem zewnętrznych środków finansowych na podejmowanie nowych działań.

W/w działania będą kontynuowane również w 2024 r. w związku z realizacją zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2025.